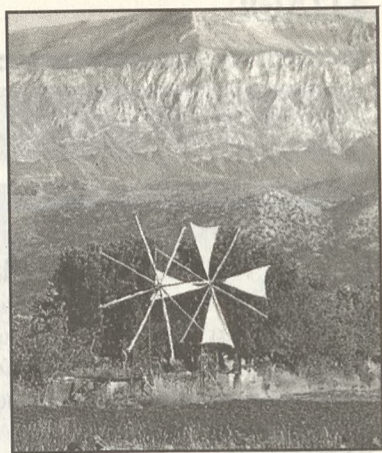

ΣΠΑΔΙ

ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ
ΞΕΝΙΑΣ 3
*18534 ΠΕΤΡΑΙΑΣ
ΤΕΛ. 10

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΖΕΡΜΙΑΔΙΑΝΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ «Ο ΚΡΟΝΟΣ»

ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΥΛΛΟΓΟΥ: ΓΡΑΒΙΑΣ 122 Τ.Κ. 16451 ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ • ΤΗΛ. 9934829 • ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 8 • ΜΑΡΤΙΟΣ-ΑΠΡΙΛΙΟΣ '96

Δικαιώθηκε το Τζερμιάδω ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Η Κοινότητα Τζερμιάδων, οι σύλλογοι ΚΡΟΝΟΣ και ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ με την από 24 Αυγούστου 1995, αίτηση τους στο Συμβούλιο της Επικρατείας επεδίωξαν την ακύρωση του υπ' αριθμ. 240/1995 Προεδρικού Διατάγματος με τίτλο «Εδαφική Περιφέρεια, Έδρα και Ονομασία Συμβουλήων Περιοχής του Νομού Λασιθίου», άρθρο 48 του Νόμου 2218/94, ΦΕΚ 140/Α 10/06/1995, για τους λόγους που αναφέρονται στην παραπάνω αίτηση.

Το Συμβούλιο Επικρατείας με την υπ' αριθμ. 1478/96 απόφασή του έκρινε βάσιμους νόμιμους και αληθείς τους λόγους που ισχυριζόταν η Κοινότητά μας και ακύρωσε το Π.Δ. ως προς την έδρα της περιοχής του Συμβουλίου της 2ης Εδαφικής Περιφέρειας του Νομού Λασιθίου.

Πιστεύουμε ότι η τοπική κοινωνία και η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση θα υλοποιήσουν άμεσα την ανωτέρω απόφαση η οποία μάλλον ενώνει τους κατοίκους της περιοχής και αποδίδει την μέγιστη δυνατότητα στο

Συμβούλιο Περιοχής να ασχοληθεί με τον αναπτυξιακό του ρόλο.

Ευελπιστούμε ότι μελλοντικά σε ανάλογες περιπτώσεις θα συνεκτιμούνται και οι αποφάσεις του Κοινοτικού Συμβουλίου Τζερμιάδων προκειμένου να αποφεύγονται ταλαιπωρίες, αντιθέσεις και προβλήματα στην πραγματικά προβληματική μας περιοχή.

Πρόεδρος
της Κοινότητας Τζερμιάδων
Εμμανουήλ Σιγανός

ΕΚΔΡΟΜΗ

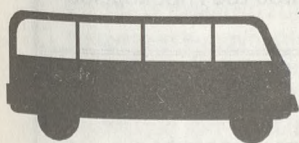
ΣΤΗΝ

ΑΓ. ΤΡΙΑΔΑ

ΕΤΟΙΜΑΖΕΙ Ο ΚΡΟΝΟΣ

Το Δ.Σ. του συλλόγου ΚΡΟΝΟΣ, προγραμματίζει, εκδρομή στις 2-6-1996 ημέραν Κυριακήν της Αγίας Τριάδος εις την Μονήν του Οσίου Λουκά

Φωκίας, όπου θα κά-

μωμε την εορτήν της αρεοκλασίας. Παρακαλούμε όλα τα μέλη να έλθουν με τα παιδιά τους και το σπιτικό φαγητό τους.

Η δαπάνη θα είναι μόνο η τιμή του εισιτηρίου.

Δηλώσεις συμμετοχής στο τηλ. 9934829.

Η ΑΔΙΚΙΑ ΠΗΡΕ ΤΕΛΟΣ

Θερμές ευχαριστίες εκφράζει ο Σύλλογος «Κρόνος»

Εκφράζομεν την ικανοποίησή μας και τις ευχαριστίες μας προς την Νομαρχίαν και την Δ/νση Δασών του Νομού Λασιθίου που αποκατέστησε την, εις βάρος του χωριού μας, αδικίαν κατά την κατανομή των πιστώσεων και σε ταχύτατον χρόνον εδημοπράτησεν το έργον της περιφράξε-

ως του αναδασωτέου χώρου του Αφέντη Σταυρού.

Πιστεύουμε ότι θα επακολουθήσει ταχέως και η Δημοπρασία της κατασκευής της ομβριοδεξαμενής χωρίς την οποίαν η προσπάθεια της αναδασώσεως είναι καταδικασμένη εις αποτυχία.

Ζητούμεν συγγνώμη δια την οξύτητα του ύ-

φους της διαμαρτυρίας μας και παρακαλούμε τις υπηρεσίες της Νομαρχίας να εξετάζουν με στοργήν και ταχύτητα τα προβλήματα του χωριού μας και της επαρχίας γενικότερα με πρώτον την μέσση κυρίως εκπαίδευσιν για το οποίον θα αναφερθούμε στο επόμενο φύλλο μας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ
ΝΟΜΑΡΧΙΑ
ΚΑΙ ΤΗΝ
ΔΙΕΥΘ. ΔΑΣΩΝ

Ο Γ. Σγουράκης Πρόεδρος στην Παγκρήτια Ένωση

Ο κ. Γιώργος Σγουράκης εκλέγεται πρόεδρος στο νέο διοικητικό συμβούλιο της Παγκρητίου Ενωσης. Ο συνδυασμός του «Η Κρήτη μας ενώνει - Συγκρητισμός» έλαβε 5.469 ψήφους και εκλέγει 16 συμβούλους. Ακολουθεί, ο συνδυασμός «Παγκρήτια Αναγέννηση» του κ. Κώστα Ξυθούρη που πήρε 5.132 ψήφους και εκλέγει 8 συμβούλους. Ο τρίτος συνδυασμός

«Αγωνιστική Κρήτων Αθήνας» του κ. Λεωνίδα Ριτζάκη έλαβε 349 ψήφους και δεν εκλέγει σύμβουλο.

Παρά τη βροχή, από νωρίς το πρωί περίπου 10.000 Κρητικοί που ζουν στην Αθήνα, ψήφισαν στις κάλπες που είχαν στηθεί στο ξενοδοχείο «Τιτάνια», για τις γυναίκες και στα γραφεία της Παγκρητίου Ενωσης, για τους άνδρες.

Σηματάκια, αφίσες, φυλλάδια που

μοιράζονταν από τα τραπέζια που είχαν στηθεί και από τους τρεις συνδυασμούς έξω από τα εκλογικά κέντρα, έδιναν ένα ξεχωριστό χρώμα στην αναμέτρηση, που ξέφευγε κατά πολύ από τα στενά τοπικά όρια. Και οι τρεις συνδυασμοί προέβαλλαν ιδιαίτερα τα προβλήματα συνοχής του κρητικού στοιχείου στην Αττική, αλλά και την ανάγκη δημιουργίας νέων συνθηκών για την αποτελεσματικότερη λειτουργία της Ενωσης, που αποτελεί το μεγαλύτερο πρωτοβάθμιο σωματείο ετεροδημοτών.

Περισσότεροι από 10.000 Κρητικοί πήραν μέρος στις εκλογές, από τους 60.000 που φέρονται ως εγγεγραμμένοι. Από τους υπεύθυνους της Παγκρητίου Ενωσης η συμμετοχή θεωρείται αρκετά υψηλή, παρά τις αντίθετες καιρικές συνθήκες. Περίπου 500.000 Κρήτες ζουν στην Αττική, οι οποίοι συσπειρώνονται γύρω από τους περίπου 400 συλλόγους, που είναι διάσπαρτοι σε διάφορες περιοχές της Αττικής. Η

Μεγάλη συμμετοχή. Ψήφισαν για την ανάδειξη νέου διοικητικού συμβουλίου στην Παγκρήτια Ένωση.

εγκατάσταση των Κρητών αρχίζει κυρίως μετά τον Εμφύλιο. Με τα χρόνια, η εγκατάσταση προσηλαβάνει μόνιμο χαρακτήρα, καθώς η μετακίνηση προς το νησί ακόμη και για λίγο είναι ιδιαίτερα δύσκολη, αφού τα ναύλια σε πολλές περιπτώσεις, την καθιστούν απαγορευτική.

Για το λόγο αυτό, άλλωστε, και οι τρεις συνδυασμοί εξετάζουν λύσεις για τη μείωση των ναύλων.

Με το ψηφοδέλτιο του Γ. Σγουράκη εξελέγει σαν αντιπρόσωπος Λασιθίου ο συμπατριώτης μας και συγχωριανός μας κ. Μανώλης Χαρηλαμπάκης, τον οποίο ο Σύλλογος συχαίρει.

Μ.Π.

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΑΙΟΥ

16 Μαρτίου 1996 στο Κέντρο «ΑΚΡΩΤΗΡΙ»

Με εξαιρετική επιτυχία πραγματοποιήθηκε για τρίτη χρονιά φέτος η ετήσια χοροεσπερίδα του Πανλασιθιώτικου Συλλόγου ο «Δικταίος», στο κρητικό κέντρο το «Ακρωτήρι».

Η αίθουσα ήταν κατάμεστη από τους πανταχού Λασιθιώτες που με πολύ όρεξη προσήλθαν για να τιμήσουν την εκδήλωση.

Η βραστή γίδα ήταν υπέροχη χωρίς όμως να ισχύει το ίδιο και για το δεύτερο πιάτο. Το πρόγραμμα ήταν υπέροχο αλλά λίγο συμπιεσμένο.

Γενικά επικράτησε πολύ κέφι και ο κόσμος διασκέδασε αρκετά.

Κοινωνικά

Νικόλαος Σ. Τσαμάνδουρας

βιοτέχνης υποδηματοποιίας ετών 80

Ο Νικόλης της Δέσποινας, όπως ήταν γνωστός στο χωριό ο γλυκύτατος και καλός αυτός συγχωριανός μας, γεννημένος το 1915 στο Τζερμιάδων, μας άφησε αιφνιδίως την 15.3.96. Χωρίς προηγουμένη σοβαράν αρρώστια εξεψύχησε σαν το πουλάκι στην αγκαλιά των παιδιών του, εκείνο το πρωινό.

Μετά το Δημοτικό σχολείο εξέμαθε την τέχνη της υποδηματοποιίας πλησίον των παλαιών παραδοσιακών τεχνιτών του χωριού του Χατζάκη, Γρυμάνη κ.λπ. και ήρchiσε να ασκεί το επάγγελμά του, όταν με την κήρυξιν του πολέμου εστρατεύθη και έλαβε μέρος εις το έπος της Αλβανίας.

Μετά τον πόλεμον, ξαναγύρισε στο χωριό όπου ήσχησε ένα διάστημα την τέχνην του. Εγώ τον θυμούμαι να κάνει τον καφετζή. Είχε ένα ωραίο πολύ καθαρό και περιποιημένο καφενείο όπου εσυχνάζαμε όλοι οι έφηβοι της εποχής. Δεν θυμούμαι ποια περίοδο ξανάφυγε για την Αθήνα όπου εγκατεστάθη οριστικώς και σιγά-σιγά αόκνως εργαζόμενος εδημιούργησεν μια ακμάζουσαν βιοτεχνίαν υποδημάτων.

Στο χάος της Αθήνας τα ίχνη μας εχάθησαν, τον ξαναείδα μετά 35 χρόνια στο χορό του Κρόνου στις 13.1.1996 στο Πλακιώτικο Σαλόνι, όπου μας ετίμησεν μετά της οικογενείας του. Ο ίδιος κι απαράλλαχτος μετά τόσα χρόνια, προσηγής, χαμογελαστός, γεμάτος χαρά. Πέρασε και χαιρέτισε όλους τους συγχωριανούς που ήσαν εκεί. Ρωτούσε για όλους, θυμότανε απίθανες λεπτομέρειες από το χωριό. Πιστεύω ότι επέρασε μια πολύ ευχάριστη βραδυά. Ενίσχυσε εκείνο το βράδυ το σύλλογό μας δια του ποσού των 100.000 δρχ. και το Δ.Σ. τον ενέγραψε εις το βιβλίον των δωρητών του συλλόγου.

Στη σύζυγό του, στις κόρες του και στο γιό του, ο σύλλογος ΚΡΟΝΟΣ εκφράζει την οδύνην του δια τον αιφνίδιον χαμό του.

E.N.Σ.

Μανόλης Λαμπράκης

Στις 11 Μαρτίου, το χωριό Κάτω Μετόχι, σύσσωμο το Οροπέδιο Λασιθίου και το Βόρειο τμήμα της επαρχίας Πεδιάδας θρήνησαν τον άδικο και απρόσμενο χαμό του Μανόλη Λαμπράκη ετών 32.

Στο σύντομο πέρασμά του απ' αυτή τη ζωή, ο Μανόλης, μόνο αγάπη, καλοσύνη και βοήθεια σκορπούσε παντού.

Κυρίως όμως τα λίγα χρόνια της υπηρεσίας του - οδηγός ΕΚΑΒ - έδινε καθημερινά τη μάχη στην ασφάλτο για το συνάνθρωπο. Αλίμονον όμως!

Πάνω στην ασφάλτο της γέφυρας του Καρτερού, ξημερώματα της Παρασκευής 1 Μάρτη, ενώ πήγαινε στην υπηρεσία του, για να τρέξει όπου το καθήκον τον καλούσε, τον περίμενε ο θάνατος.

Έτρεξαν, ξαφνιασμένοι, οι συνάδελφοί του, πάσχισαν οι φίλοι του γιατροί του ΕΚΑΒ, έδωσαν μάχη οι γιατροί κάθε βαθμίδας των Μ.Ε.Θ. ΠΕΠΑΓΝΗ και Βενιζελείου Νοσοκομείου, αλλά το άσχημο παιγνίδι της μοίρας είχε παιχτεί.

Στις 10 του Μάρτη το απόγευμα το χαμογελαστό παιδί του ΕΚΑΒ δεν υπάρχει πιά.

Πλημύρισε το Κάτω Μετόχι από τους αμέτρητους φίλους του και εκατοντάδες γνωστούς, που, αναπάντεχα, έτρεξαν με οδύνη και δάκρυα στον πρόωγο αποχαιρετισμό του Μανόλη τους.

Δεκάδες οι συνάδελφοί του τον συνόδεψαν τιμητικά στο νεκροταφείο του Αϊ Δημήτρη.

Αντήχησαν πένθημα τα γέρικα Λασιθιώτικα βουνά από τις σειρήνες των αυτοκινήτων του ΕΚΑΒ, την ώρα του αποχωρισμού.

Και ύστερα... η πλάκα του τάφου!

Καλό σου ταξίδι και αιωνία σου η μνήμη Μανόλη Λαμπράκη.

Γ. Σπανάκης

ΕΥΤΕΝΕΙΣ

ΔΩΡΕΑΙ

Ο κ. Κατερίνης Λεωνίδα εκ Μέσα Λασιθίου, κατέθεσε εις την Αγροτικήν Τράπεζαν (αριθμός λογαριασμού 165 05 002026 15) το ποσό των 2.000.000 δραμών δια την συνέχισιν των εργασιών αποπερατώσεως του Γηροκομείου Οροπεδίου Λασιθίου ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΓΕΡΟΝΤΙΣΣΑ.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πέτρας κ.κ. ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Γηροκομείου και οι φορείς της κωμοπόλεως Τζερμιάδων εκφράζουν τας απείρους ευχαριστίας τους προς τον ως άνω εκλεκτόν και διακεκριμένον ευεργέτην και δωρητήν και εύχονται εγκαρδίως υπέρ υγείας, μακροβιότητος και σωτηρίας του και υπέρ μακαρίας μνήμης και αιωνίας αναπαύσεως των αιμνύστων γονέων και προσφίλων του προσώπων.

Παράλληλα εύχονται το συγκινητικόν παράδειγμα και ζωηρόν ενδιαφέρον του κ. Κατερίνης Λεωνίδα να μιμηθούν οι απανταχού Λασιθιώτες ώστε το σημαντικό κοινωνικόν και φιλάνθρωπικόν ίδρυμα - το Γηροκομείον Οροπεδίου Λασιθίου, το οποίον έχει πρωταρχικήν και επείγουσαν ανάγκη η επαρχία του Λασιθίου, να αποπερατωθή σύντομα και να λειτουργήσει.

Εκ του Διοικητικού Συμβουλίου του Γηροκομείου

Εκδηλεύθησαν εις το Τζερμιάδω

➔ Ευπραξία Σπανάκη-Βασιλάκη. Το Πραξό της θείας Αθηνιάς από τον ανυφαιδιανό που περάσαμε μαζί όμορφα και πικρά χρόνια στα δώματα της γειτονιάς και στα πλάγια του αφέντη Σταυρού του νησιμάτου και του αστιβιδερού ομάδι με πολλούς άλλους που μερικοί έφυγαν ενωρίς, άλλοι μεταναστεύσαν κι ο ανυφαιδιανός τώρα φαντάσει έρημος γεμάτος χαλάσματα και μνήμες. Κτυπημένη από την επάρατο δεν τόβαζε κάτω, επάλλαιψε όρθια

εργαζόμενη, δημιουργική μέχρι του τέλους.

Καλό ταξίδι Πραξό.

➔ Παυλής Πλατάκης. Ο Παυλής του αμερικανού.

➔ Η Μαρία Κ. Λιακάκη η Μπαντολομαρία όπως λέγαμε τη γλυκομίλητη θεία Μαρία εις βαθύ γήρας.

➔ Μαγδαληνή Ν. Χριστοφάκη. 85 ετών.

Παράλειψις

Εις το προηγούμενον φύλλον της εφημερίδας μας εκ παραδρομής παραλείψαμε να σημειώσουμε την παρουσίαν εις τον χορό μας εις το Πλακιώτικο Σαλόνι στις 13.1.96 εξαιρετικών φίλων που μας ετίμησαν με την παρουσίαν τους όπως ο Πρόεδρος του ΔΙΚΤΑΙΟΥ κ. Γ. Τρουλάκης μετά της συζύγου του και ο κ. Βασίλειος Μόκας, Ιπτάμενος μηχανικός Ολυμπιακής Αεροπορίας, μετά της συζύγου του κ. Σεβαστής και ο κ. Φίλιππος Παγώνης Σμήναρχος ε.α. της Πολεμικής Αεροπορίας μετά της συζύγου του κ. Μαίρης.

Τους ευχαριστούμεν δια την τιμήν και ζητούμεν συγγνώμην δια την παράλειψιν.

E.N.Σ.

Νικόλαος Ζ. Τσαμάνδουρας

συνταξιούχος Λυκειάρχης

Υπέκυψεν κατόπιν μακράς ασθενείας εις Ηράκλειον και εκηδεύθη εις Τζερμιάδων ο Νικόλαος Τζαμάνδουρας, καθηγητής γεννημένος στο Τζερμιάδο το 1929 από τον Ζαχαρία και την Αργυρώ Τσαμανδούρα. Τον θυμούμαι στη Νεάπολη μικρό μαθητή στο γυμνάσιο καθαρό, σοβαρό και επιμελή. Αλλά την φιλολογική σχολή του Παν/μίου Αθηνών διεξήλθεν γρήγορα με πολύ καλές επιδόσεις υπηρετήσας τη μέση εκπαίδευσιν της οποίας εξήντησε την ιεραρχίαν.

Εις το Γυμνάσιον Τζερμιάδων υπηρέτησεν και νοχολέιτο με το λειτούργημα με πάθος. Ήταν η περίοδος που το γυμνάσιον ευρίσκετο εις την ακμήν του και εθεωρείτο ένα από τα καλύτερα εκπαιδευτήρια της Κρήτης με συνυπηρετούντας τον Πρωτοπρεσβύτερον κ. Παύλον Κουμαρτζήν, τους αείμνηστους Παναγιώτην Ανυφαντάκη, Δημ. Φινοκαλιώτην και πολλούς άλλους που έμεναν τότε όλοι στο χωριό είχαν μεράκι με τη δουλειά

τους και διετήρουν το Γυμνάσιον εις υψηλό επίπεδο. Μετά από αρκετά έτη υπηρεσίας εις το χωριό μετετέθη εις το Ηράκλειον όπου επεράτωσεν την σταδιοδρομίαν του εις τα διάφορα γυμνάσια και ήλκυια της πόλεως. Εμείς οι παιδικοί φίλοι του θα τον θυμόμαστε πάν

ντοτε αλλή και όλο το χωριό που υπηρέτησε με ψυχήν, όπως και οι απανταχού της Κρήτης μαθηταί του. Στη καθηγήτρια συζυγό του, τους υιούς του και στο φίλο έμπορο Ιωαν. Ζ. Τσαμάνδουρα εκφράζομε την οδύνην μας για το χαμό του.

E.N.Σ.

Αντώνιος Πετράκης

Τον Μάρτιο απεβίωσεν εις τον Άγιον Νικόλαον ο ενάρετος οικογενειάρχης Αντώνιος Νικ. Πετράκης ετών 88 και εν μέσω σφοδρότατης χιονοθύελλης έφεραν την σωρό του και ετάφη εις την γενέτειραν του Τζερμιάδο.

Υπήρξεν τίμιος, εργατικός, τακτικός και ενάρετος οικογενειάρχης.

Εις τον πόλεμον του 1940 υπηρέτησεν ως έφεδρος Ανθυπολοχαγός του Πυροβολικού ικανότατος και ακούραστος. Ποθέμνησε γύρισε σώος και αβλαβής. Εις το Τζερμιάδο νοχολήθη ως Δικαστικός κλητήρας, δίκαιος και τίμιος εν τη διατελέσει των καθηκόντων του και συγχρόνως ασκούσε και καθήκοντα αγρότου. Εχαιρεν εκτιμήσεως από όλην την κοινωνίαν του Νομού Λασιθίου. Απέκτησεν τρία παιδιά: τον Νίκο, μηχανικό, το Δημήτρη, Αγρότη και καφεπώλη και τον Μανώλη Δικηγόρο εις Αθήνας. Ηξιώθη να δει εγγόνια από όλην του τα παιδιά και δισέγγονα από το Νίκο. Την σύζυγό του Μαρία πρώτη εξαδέλφη μου καθώς και τα παιδιά του εγώ και ο ΚΡΟΝΟΣ συλλυπούμεθα και ευχόμεθα το χώμα του Λασιθίου που τον σκεπάζει να είναι εθαφρύ.

Ιωάννης Εμμ. Σπανάκης

Ευχαριστήριο

Τον Μιχαήλ Εμμ. Πατεράκη, τον Πρόεδρον της Κοινότητος Εμμ. Σιγανόν και γενικώς όλους τους Τζερμιαδιανούς που μου παραστάθηκαν στο βαρύ πένθος για το χαμό της θείας μου Ευπραξίας Εμμ. Σπανάκη.

Ευχαριστώ θερμά

Ο ανεψιός της

Εμμανουήλ Κων. Σπανάκης

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

“ΣΠΑΘΙ”

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΤΖΕΡΜΙΑΔΙΑΝΩΝ

“Ο ΚΡΟΝΟΣ”

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Γραβιάς 122
Αργυρούπολη
Τηλ. 9934829

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΕΜΜ. ΣΠΑΝΑΚΗΣ

Γραβιάς 122
Αργυρούπολη
Τηλ. 9934829
FAX 9932950

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Ν. Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Ε. Γιάνναρη 5 11853
Κ. Πετράλωνα Αθήνα
Τηλ. 3468268

Κοινωνικά

Σ' αυτούς που φεύγουν

Την 28ην Φεβρουαρίου πέθανε στο Ηράκλειο και κηδεύτηκε στις Αρχάνες ο αξεχαστος ιατρός ΜΑΡΚΟΜΙΧΕΛΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, πεθερός του τέως προέδρου του ΔΙΚΤΑΙΟΥ, κ. Κατερίνη Λεωνίδα. Ο εκθλιπών υπήρξε Δήμαρχος Αρχανών πάνω από δέκα χρόνια και υπηρέτησε σαν γιατρός τους δημότες με πάθος. Στους πτωχούς δημότες έδινε ακόμη και τα φάρμακά τους.

Τον νεκρόν αποχαιρέτησαν ο Δήμαρχος και ο τέως Δήμαρχος Αρχανών, ο κ. Κατερίνης Λεωνίδας και ο κ. Νικοηδούδης ανώτ. τραπεζικός.

Η κηδεία έγινε δημοτική δαπάνη και θα δοθεί το όνομά του σε κεντρικό δρόμο των Αρχανών. Ψηφίσματα έστειλαν ο Δήμος Αρχανών, ο Ιατρικός Σύλλογος Ηρακλείου, ο Μορφωτικός Σύλλογος Αρχανών κ.ά. Κατατέθηκαν πολλή στεφάνια και έγιναν οι ακόλουθες προσφορές εις μνήμη του:

Οικογένεια Λεωνίδα Κατερίνη:

Στο ΚΑΠΗ Αρχανών 50.000, στον ιερό ναό της Παναγίας Αρχανών 25.000. Για την αγιογράφηση του Αγίου Νικοηδού Αρχανών 25.000, στον ιερό ναό Αγίου Ιωάννη του Χωστού 25.000, στο Σύλλογο Λασιθιωτών Ηρακλείου το ΟΡΟΠΕΔΙΟ 30.000, στο Σύλλογο Ορειβάσις και Χιονοδρομίας Οροπεδίου Λασιθίου 10.000, στο Μορφωτικό Σύλλογο Αρχανών 25.000.

Οικογένεια Ασρινού Νικοηδούδης στον ιερό ναό της Παναγίας	20.000
Οικογένεια Ελευθερίου Μαρκομιχελάκη στο ΚΑΠΗ Αρχανών	10.000
Οικογένεια Ελευθερίου Ουσταμανωλάκη στο ΚΑΠΗ Αρχανών	5.000
Οικογένεια Κωνσταντίνου Λυδάκη στον Άγιο Ιωάννη το Χωστό	5.000
Οικογένεια Σταυρούλας Μαρκομιχελάκη στο Δημοτικό σχολείο	5.000
Οικογένεια Ελένης Μαρκομιχελάκη στο ΚΑΠΗ Αρχανών	10.000
Οικογένεια Ιωάννου Καπετανάκη στον Άγιο Ραφαήλ	10.000
Οικογένεια Γεωργίου Καπετανάκη στον Άγιο Ραφαήλ	10.000
Οικογένεια Γεωργίου Καθαθάκη στον Άγιο Ιωάννη το Χωστό	5.000
Οικογένεια Γεωργίου Ρεθεμνιωτάκη στον Άγιο Ιωάννη το Χωστό	5.000
Οικογένεια Ευαγγελίου Αυγουστάκη για Αγιογράφηση Αγ. Νικοηδού	5.000
Οικογένεια Μιχαήλ Ταχατάκη στο ΚΑΠΗ Αρχανών	10.000
Οικογένεια Ελένης Λυδάκη στον Άγιο Ιωάννη το Χωστό	10.000
Οικογένεια Γεωργίου Ελευθεράκη στο φιλόπτωχο Αρχανών	10.000
Οικογένεια Αλέκου Βαρδάκη στην Αγιογράφηση Αγ. Νικοηδού	5.000
Οικογένεια Ηλία Καθαθάκη στο ΚΑΠΗ Αρχανών	5.000
Οικογένεια Λάζαρου Κουτουλάκη στο Δημοτικό σχολείο	5.000
Οικογένεια Ελένης Βαρδάκη - Μαρκοδημητράκη για Αγ. Νικόηδου	5.000
Οικογένεια Ευδοξίας Γιατίλη για την αγιογράφηση Αγ. Νικοηδού	10.000
Οικογένεια Γεωργίου Αντων. Μπετεινάκη για Άγιο Νικόηδου	5.000
Οικογένεια..... για φιλόπτωχο Αρχανών	5.000
και για ΚΑΠΗ Αρχανών	5.000
Οικογένεια Ηρακλή Αυγουστάκη για αγιογράφηση Αγ. Νικοηδού	5.000
Οικογένεια Γεωργίου και Ειρήνης Δημ. Μαρκομιχελάκη για την αγιογράφηση του Αγίου Νικοηδού	15.000
Οικογένεια Γεωργίου Ιωάννου Μαρκομιχελάκη για τη θέρμανση Β' Δημοτικού Σχολείου 10.000, για το προσωπικό ΚΑΠΗ Αρχανών για το Φιλόπτωχο Ταμείο	10.000, 10.000.
Οικογένεια Χάρη Γ. Καθαθάκη στο Β' Δημοτικό σχολείο	5.000
Οικογένεια Σταύρου Μαηλιαράκη στο Μορφωτικό Σύλλογο Αρχανών	5.000
Οικογένεια Αριστείδη Σεγριδάκη στο ΚΑΠΗ Αρχανών	10.000
Οικογένεια Μαρίας Αρ. Καπετανάκη για το Β' Δημ. σχολείο	5.000
Οικογένεια Κων/νου Καπετανάκη στον Άγιο Ραφαήλ	5.000
Οικογένεια Γεωργίου Ν. Μαρκομιχελάκη στον Άγιο Νικόηδου	20.000
στον Άγιο Ιωάννη το Χωστό	20.000
και στο Μορφωτικό Σύλλογο	10.000
Οικογένεια Εμμανουήλ Ψαλτάκη στον Άγιο Ιωάννη το Χωστό	5.000
Οικογένεια Νίκης Μπουραντά στο Δημοτικό σχολείο	5.000
Οικογένεια Γεωργίου Δ. Καλοχριστιανάκη στον Αγ. Νικόηδου	10.000
Οικογένεια Ιωάννη Μ. Βαρδάκη για αγιογράφηση Αγ. Νικοηδού	5.000
Οικογένεια Μιχαήλ Τζομπανάκη για αγιογράφηση Αγ. Νικοηδού	20.000
Οικογένεια Ιωάννη Κεφαλάκη για αγιογράφηση Αγ. Νικοηδού	10.000
Οικογένεια Μιχαήλ Μαρκομιχελάκη (Ιατρού) για Αγ. Νικόηδου	10.000

Οικογένεια Νικοηδού Δακανάλη για το ΚΑΠΗ	10.000
Οικογένεια Γεωργίου Φανιουδάκη για άπορη οικογένεια	5.000
Οικογένεια Εμμανουήλ Λυριτσάκη για Α' Δημ. σχολείο	5.000
και για τον Άγιο Ιωάννη το Χωστό	5.000
Οικογένεια Γενετζάκη Εμμανουήλ του Θωμά για τον Άγιο Ραφαήλ	5.000
Οικογένεια Φουντουλάκη Νικοηδού του Γεωργίου για Άγιο Νικόηδου	5.000
Οικογένεια Αντωνίου Τουλιουδάκη για το ΚΑΠΗ	5.000
Οικογένεια Λέλας Μαηλιαράκη - Χαριτάκη για τον Άγιο Νικόηδου	5.000
και για το Β' Δημοτικό σχολείο	5.000
Οικογένεια Γεωργίου Παναγιωτάκη για την Αγιογράφηση Αγ. Νικοηδού	5.000
και για το Αε' Δημοτικό σχολείο	5.000
Οικογένεια Καθαθάκη Ιωάννη του Σταύρου στο Λύκειο Αρχανών	5.000
Οικογένεια Μανουσίου Μανουσάκη για το ΚΑΠΗ	5.000
Οικογένεια Μύρωνος Παχάκη για το ΚΑΠΗ	5.000
Οικογένεια Λειβαδιωτάκη Μιχαήλ για τον Άγιο Ραφαήλ	5.000
Οικογένεια Νικοηδού Κοημοβοτσάκη για τον Άγιο Νικόηδου	10.000
Μορφωτικός Σύλλογος Αρχανών για Αγιογράφηση Αγ. Νικοηδού	10.000
Ποιητιστικός και Φυσιολατρικός Σύλλογος Αρχανών	10.000
Οικογένεια Μενελάου Μουδάτσου για αγιογράφηση Αγ. Νικοηδού	5.000
Οικογένεια Εμμανουήλ και Χρυσούλας Αλεξάκη για Άγιο Νικόηδου	5.000
Οικογένεια Εμμανουήλ Σορινάκη για Άγιο Νικόηδου	5.000
Οικογένεια Ευαγγελίας Μαρινάκη - Νικοηδούδης για Αγ. Νικόηδου	10.000
Από άγνωστο φίλο για τον Άγιο Νικόηδου	3.000

Οι επικήδειοι ήθοι των: Δημάρχου, τέως Δημάρχου και κ. Νικοηδούδης θα δημοσιευθούν στο τοπικό τύπο. Ο Επικήδειος του κ. Λεωνίδα Κατερίνη έχει ως ακολούθως:

Αξέχαστε φίλε και πατέρα,

Σ' εμένα έλαχε ο κληρός ο σκληρός να σου απευθύνω τον ύστατο χαιρετισμό από μέρους όλης της οικογένειας τούτη την οδυνηρή και κορυφαία ώρα που οδεύεις ήρεμος και γαλήνιος προς την απόμακρη χώρα των μακαρίων. Όλοι εμείς τα παιδιά σου, τα εγγόνια σου, η αδελφή σου, οι συγγενείς σου, οι φίλοι σου, οι συγχωριανοί σου, που έμπηχοι οδύνης, βρισκόμαστε τούτη την ύστατη ώρα γύρω από τη σεπτή σωρό σου, δεν ήρθαμε εδώ μονάχα για να καταθέσουμε στεφάνια από άνθη Κρητικής γης, σαν οφειλόμενο ελάχιστο φόρο τιμής στην αείζων μνήμη σου. Πέρα από αυτό ήρθαμε να καταθέσουμε τα αισθήματα της άμετρης αγάπης μας και του απείρου σεβασμού μας στον εξαίρετο πατέρα, στο μεγάλο ευεργέτη του τόπου που φεύγει για πάντα από κοντά μας, στο συνειδητό γιατρό που ενσάρκωνε κατά το πληρέστερο τρόπο τον όρκο του Ιπποκράτη, στον ευσυνειδητο επιστήμονα, στον άριστο συγχωριανό, στον υποδειγματικό οικογενειάρχη, στον ακούραστο άνθρωπο, στον αγνό και ένθερμο πατριώτη.

Υπήρξες πάνω 10 χρόνια Δήμαρχος Αρχανών και πάλεψες σκληρά για την πρόοδο αυτού του τόπου. Πάληψες για τις αρχές του δικαίου του καλού της αγάπης κι έδινες πάντοτε κουράγιο στις δύσκολες στιγμές. Σαν γιατρός υπήρξες άριστος κι αντί να φύγεις για καλύτερες συνθήκες ζωής έμεινες κοντά στους συγχωριανούς σου σ' αυτό το τόπο για να τους υπηρετήσεις με πίστη, με αφοσίωση. Ήσουν πάντα προσφορά και αγάπη χωρίς να περιμένεις οφέλη, και στους πτωχούς χωρίς αμοιβή. Άσκησες τα καθήκοντά σου με ζήλο, με στοργή μα πάνω απ' όλα με εντιμότητα.

Σ' αγαπούσαμε και μας αγαπούσες, σε καμαρώναμε στην οικογένεια σαν ένα ιδιαίτερο σεβαστό και αξιόλογο πρόσωπό της. Η παρουσία σου έδινε ελπίδα, αγάπη, στοργή. Αν' εδώ κι εμπρός η απουσία σου θα μας αφήσει κενό δυσαναπλήρωτο. Το ίδιο κενό θ' αφήσεις στο τόπο σου όπου σα δήμαρχος και γιατρός εργάστηκες μέσα σε πηλαιο αγάπης και εκτίμησης.

Το πιο μεγάλο κενό όμως θ' αφήσεις στα παιδιά σου, στα εγγόνια σου, στην αδελφή σου, στους συγγενείς σου, σ' εμένα.

Ήσουν ο διαλεκτός, ο καλός, ο αγαθός, ο πράος, ο αξιαγάπητος. Ήσουν άνθρωπος εξαίρετος κι αυτή την ανθρωπιά ξεπροβοδίζουμε με οδύνη τούτη τη σκληρή ώρα στο στερνό και χωρίς γυρισμό ταξίδι σου.

Δεν θα σε ξεχάσουμε ποτέ ακριβέ φίλε ανεκτίμητε πατέρα.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα που θα σε σκεπάσει και το Αρχανιώτικο αγέρι ας φθάνει νοερά μέχρι εδώ για να δροσίξει το τάφο σου.

Αιώνια σου η μνήμη.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Εργων της Δνσης Δασών Λασιθίου

Σας αποστέλλουμε συνημμένα το υπ' αριθμ. πρωτ. 173/6-2-1996 έγγραφό μας προς το εκκλησιαστικό συμβούλιο Αγ.Αννης Τζερμιάδων το οποίο και σε σας είχαμε κοινοποιήσει. Ελείπει όμως της ακριβούς διεύθυνσής σας το είχαμε αποστείλει στο προαναφερόμενο εκκλησιαστικό συμβούλιο για να σας το επιδόσει.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡ/ΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΛΑΣΙΘΙΟΥ
Δ/ΝΣΗ ΔΑΣΩΝ

Αγ. Νικόλαος 6-2-1996
Αριθ. Πρωτ. 173

ΠΡΟΣ: Ιερά Μητρόπολις Πέτρας
Εκκλησιαστικό Συμβούλιο
Ι. Ν. Αγ. Αννης Τζερμιάδων

ΚΟΙΝ.: 1) Περιφερειακό Δ/ντή Λασιθίου
2) Νομάρχη Λασιθίου
3) Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης
4) Σύλλογος Τζερμιαδιανών Αθηνών «Ο Κρόνος»

ΘΕΜΑ: Προγραμματισμός έργων της Δ/νσης Δασών
Λασιθίου έτους 1996

ΣΧΕΤ.: Το υπ' αριθμ. 1/16-1-96 έγγραφό σας

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού σας εγγράφου, σας πληροφορούμε τα εξής:

Το πρόγραμμα έργων και εργασιών της Δ/νσης Δασών Λασιθίου είναι ενδεικτικό για κάθε έτος και επιδέχεται τροποποιήσεις.

Η κατανομή των πιστώσεων του Υπουργείου από την Υπηρεσία μας (Περιφ. Δ/νση), καθορίζει την περιοχή, το είδος του έργου και το ύψος της χρηματοδότησής του.

Για περισσότερη ενημέρωσή σας, σας κάνουμε γνωστόν ότι κατά τους μήνες Απρίλιο-Μάιο γίνεται η προαναφερόμενη κατανομή, ανάλογα πάντα του ύψους των πιστώσεων που θα διατεθούν από το Υπουργείο.

Η Υπηρεσία μας δεν έχει καμία αντίρρηση να συμπεριλάβει στη κατανομή των πιστώσεων της και την δική σας περιοχή λαμβανομένου υπόψη των προτεραιοτήτων που θα θέσετε συνολικά σαν κοινότητες ή φορείς του Οροπεδίου Λασιθίου προς την Υπηρεσία μας.

Ο Δ/ντής Δασών Λασιθίου
Γεώργιος Ποταμιανάκης
Δασολόγος

Η στήλη του ταμεία

1) Μαρκοπούλου Τασία	10.000
2) Σεργάκη Βογιάκη Αργυρώ	5.000
3) Γεωργαράκη Ελένη	10.000
4) Κανδυλάκη Ζαχαρία	5.000
5) Πηλάκη Ν. Εμμαν.	5.000
6) Κυριακάκης Ζ. Ευάγγελος	5.000
7) Αναστασοπούλου Μηλιαρά Μάρω	10.000
8) Ρογδάκης Ε. Λάμπρος	5.000
9) Καλιγέρου Μαρία	5.000
10) Βογιάκης Γεώργιος	5.000
11) Παπακωνσταντίνου Σοφία	5.000
12) Δρυεράκη Αργυρώ	5.000
13) Ουρανού Δέσποινα	10.000
14) Μερύδη Πηνελόπη	10.000
15) Πατεράκης Ζ. Ιωάννης	2.000
16) Μιχελάκης Ι. Γεώργιος	5.000
17) Πλεύρη Πόπη	3.000
18) Χαλαμπαλάκη Δανάη	3.000
19) Εργινουδάκης Δημήτριος	10.000
20) Πατεράκης Ν. Γρηγόριος	6.000
21) Σπανάκης Ε. Γεώργιος	5.000
22) Δαμιανάκης Γ. Ζαχαρίας	10.000
23) Δρυεράκη Ειρήνη	5.000
24) Εμμαν. Αντ. Πετράκης	10.000
25) Εμμανουήλ Καφετζάκης	5.000
26) Μωυσάκη Αντιγόνη	5.000

ΤΟ ΔΙΔΑΓΜΑ ΤΟΥ ΕΙΚΟΣΙΕΝΑ

ΓΡΑΦΕΙ Ο Λ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

Η Ελληνική Επανάσταση του 1821, όπως όλες οι αληθινές επαναστάσεις, ήτανε φορέας ενός βαθύτερου αιτήματος του καιρού της, που ενσάρκωσε μόνη της, όσο κι αν επηρεάστηκε για την εκδήλωσή της από τα ανάλογα γεγονότα του καιρού της. Τούτο γιατί βέβαια το γενικότερο πνεύμα αλλαγής που φύσηξε μετά τη Γαλλική επανάσταση στην Ευρώπη και που πήρε το ουσιαστικό περιεχόμενο της ανατροπής των προηγούμενων καθεστώτων με την Ναπολεόντια Εποποιία, συνετέλεσε στη συνειδητοποίηση των δυνατοτήτων της εξεγέρσεως που είχε ψυχολογικά παρασκευασθεί με τις απηχίσεις των ιδεολογιών της δύσεως. Από αυτές εντυπωσιάστηκε ο ανήσυχος Βελεστινλής που όμως εκδηλώθηκε μετά τη Γαλλική επανάσταση. Όπως συμβαίνει συνήθως το Τουρκικό καθεστώς ήταν για χρόνια ατράνταχτο, γιατί οι Έλληνες θεωρούσαν πως δεν μπορεί να πέσει, και γι' αυτό κάθε προσπάθεια ήταν άχρηστη. Ο Ναπολέων, περισσότερο και από την ίδια τη Γαλλική επανάσταση άνοιξε τα μάτια του κόσμου. Εδείξε πως κανένα καθεστώς δεν είναι σταθερό.

Και κάτι άλλο που πολλές φορές ξεχνιέται γρήγορα. Πως δεν είναι σωστή ιστορική μέθοδος το να εντάσσουμε αναγκαστικά τις εκδηλώσεις της ζωής σε ωρισμένα καλούπια που θεωρούμε αμετακίνητα. Γι' αυτό είχε δίκιο ο LUCIEN FEBURE λέγοντας πως «η ιστορία ξαναγράφεται κάθε μέρα και μπορεί να γκρεμίσει του χθες με άλλες αλήθειες, που κι αυτές με τη σειρά τους μπορεί να σβήσουν». Ο Ναπολέων επικύρωσε τις δύο αυτές διαπιστώσεις με την ίδια του τη πτώση.

Το αρνητικό ρεύμα της διασπάσεως που αγωνιζότανε να χαλιναγωγήσει η Ιερή Συμμαχία, έδωσε ο δικός μας ξεσηκωμός θετικό αποτέλεσμα, θετικό περιεχόμενο. Αρχισε με αυτόν να γράφεται μια καινούργια σελίδα της ιστορίας.

Ετσι το εικοσιένα, μια χούφτα ανθρώπων μπόρεσε να μηδενίσει τη λογική, τους αριθμούς, την ύλη, τα πάντα. Και με μόνα υλικά την πίστη, τη θυσία και την ιδέα οι ηρωικοί μας πρόγονοι πύργωσαν την πρώτη ελεύθερη εστία του Ελληνισμού. Ο αγώνας άρχισε. Μια χούφτα ανθρώπων ορθώθηκαν ενάντια σε μια ολόκληρη αυτοκρατορία, που απλωνόταν από τις όχθες του Δούναβη ως τα βάθη της Ασίας. Στις στρατιές του κατακτητή οι επαναστάτες δεν είχαν ν' αντιτάξουν παρά την πίστη τους. Η πίστη αυτή στεφάνωσε με νίκες τα φτωχά καρπούδια. Ο Κολοκοτρώνης, ο Αθανάσιος Διάκος, ο Παπαφλέσσας, ο Μπότσαρης, ο Μιαούλης, ο Ανδρούτσος, ο Κανάρης κι άπειροι άλλοι γίνονται

τα σύμβολα του αγώνος. Με ηρώων και μαρτύρων βάφονται τα Ελληνικά χώματα. Με θυσίες γράφεται η εποποιία του εικοσιένα. Σ' ένα συναγερμό ψυχών και σωμάτων το γένος των Ελλήνων επιχειρεί την εξόρμηση για την κατάκτηση της Ελευθερίας και το πέτυχε. Τους Έλληνες τους κινούσε όχι μονάχα μια ιδέα, μα κάτι παραπάνω, μια πραγματικότητα, η πατρίδα τους, η Πολυαίωνη Ελλάδα! Ετσι δείχνεται πως μόνο το παρελθόν δε φθάνει. Στον περίγυρο του 1821 υπήρχε και το παρόν, που καταξίωνε την έννοια της πατρίδας. Οι Έλληνες ενωμένοι ψυχικά, επίστευσαν πως συνεχίζουν την αρχαία παράδοση. Ετσι ο Ελληνισμός, που καθιέρωσε την έννοια του πατριωτισμού στη σύγχρονη ιστορία, άλλαξε έτσι τη μορφή του κόσμου. Αυτή είναι όπως βλέπουμε σήμερα η Πανευρωπαϊκή αρχικά, η παγκόσμια ύστερα σημασία της Ελληνικής Επανάστασης.

Το δίδαγμα είναι πύρινο γιατί είναι Προμηθεϊκό. Χαράζει δρόμους δύσκολους και ανηφορικούς που πρέπει να τους ανεβούμε. Είναι πιο δύσκολοι οι δρόμοι γιατί τίποτα δεν είναι τίποτα στη ζωή. Όλα εξελίσσονται και όλα συμπληρώνονται και τίποτα μόνο του δε φθάνει. Εχουμε κτήμα μας τη μεγάλη έννοια της πατρίδας της Ελλάδας. Πρέπει να τη προστατεύσουμε πρέπει να τη βοηθήσουμε, πρέπει να τη συνθέσουμε να την ενώσουμε με τα σύγχρονα ρεύματα, με τις ανάγκες και τα καλέσματα του καιρού. Εχουμε μπροστά μας μια δημιουργούμενη Ενωμένη Ευρώπη που είμαστε τώρα δέκα πέντε χώρες και όλες οι άλλες της υπολοίπου Ευρώπης πασχίζουν να γίνουν μέλη της. Κι αυτή ακόμη η άλλοτε μεγάλη Τουρκία πασχίζει να γίνει μέλος.

Η σημασία του δεσμού μας με την ενοποιούμενη ευρωπαϊκή οικογένεια είναι θεμελιακή. Η διασφάλιση της επιβιώσής μας ως έθνους, της εθνικής μας ανεξαρτησίας και της εδαφικής μας ακεραιότητας, του δημοκρατικού μας πολιτεύματος και των θεσμών, της συναπόφασής μας με τους ομοτράπεζους πιο ισχυρούς της Ευρώπης για τη μορφή και τη διαδικασία της Ενωσής της - μιας επιρροής στη διεθνή κονίστρα δυσανάλογης με το πληθυσμό και το βαθμό ανάπτυξής μας - επισκιάζουν τα πάντα στη χώρα μας σήμερα.

Πάθη αμέτρητα και φανατισμοί αλόγιστοι, διχόνοιες, εθνοκτόνες και άθλιες μικροπρέπειες δημαγωγίες, κακίες

κοσμούν και αυτές τον ιδιωτικό και δημόσιο βίο μας από την εμφάνιση της φυλής μας. Αυτά είναι τα ελαττώματά μας εδώ και τρεις χιλιάδες χρόνια. Αγώνας δύσκολος μα επιβεβλημένος να τα αφανίσουμε και ν' αλλάξουμε νοοτροπία. Η ψύχραιμη και αντικειμενική εκτίμηση των σχετικών δεδομένων μας οδηγεί στο μόνο σωστό δρόμο που υπάρχει μπροστά μας. Στο δρόμο της σκληρής αντιπαράθεσης αλλά και της δημιουργικής σύνθεσης με τους υπόλοιπους Ευρωπαίους που μας ανοίγει τη προοπτική του μακρόπνοου αγώνα της ελαχιστοποίησης των ελαττωμάτων μας και της μεγιστοποίησης των προτερημάτων μας των πλεονεκτημάτων μας ως Εθνους.

Οι ιδέες της Ελευθερίας, της Δημοκρατίας, της προόδου, της οικονομικής αναπτύξεως, της συνεχούς καλλιτερεύσεώς μας είναι τα συνθήματα του καιρού μας. Αυτές είναι η ρίζα της ζωής του 21ου αιώνα που πρέπει να είναι ο στόχος μας. Χωρίς όμως το πατριωτισμό τα συνθήματα αυτά είναι ανεδαφικά. Η Πατρίδα μας, η Ελλάδα μας καλεί κάθε μέρα όλους μας στους καινούργιους και δύσκολους αυτούς δρόμους. Το δίδαγμα του εικοσιένα πρέπει να μας βοηθήσει να τους ανεβούμε.

ΚΡΟΝΟΣ - ΔΙΑΣ - ΚΟΥΡΗΤΕΣ

Ο ΥΜΝΟΣ ΤΩΝ ΚΟΥΡΗΤΩΝ

Θόρε

Ιώ,
Μέγιστε Κούρε, χαιρέ μοι,
Κρόνιε, παγκρατές γάνους,
βέβακες
δαϊμόνων αγόμενος.

Χόρευε

Ιώ
Κούρε Μέγιστε, σε χαιρετώ,
Κρόνιε, κύριε παντός ό,τι λάμπει,
ήλθες,
τους δημιουργούς σου οδηγώντας.
Στη Δίκη (στο βουνό της Κρήτης) αυτό το έτος έλα
και ευχαριστήσου με το χορό
και το τραγούδι που παίζουμε
με λύρες και με αυλούς μαζί,
για σένα ψάλλουμε στεκόμενοι
γύρω από τον καλά περιστοιχισμένο βωμό σου.

Ιώ

Κούρε μέγιστε, σε χαιρετώ,
Κρόνιε, κύριε παντός ό,τι λάμπει,
έφθασες
επί κεφαλής των δημιουργών σου.

Εδώ οι φέροντες τις ασπίδες τροφείς σου,
αφού σε παρέλαβαν από τη Ρέα
σε απέκρυψαν,
εσένα το αθάνατο παιδί,

με τον θόρυβον που σήκωσαν
κτυπώντας τα πόδια τους.

Ιώ,

Κούρε μέγιστε, σε χαιρετώ,
Κρόνιε, την έκσταση της ψυχής,
δουλεύοντάς την με χορό και τραγούδι,
την κάνεις να ακτινοβολήσει ομορφιά.
Είμαι χαρούμενος που έφτασες
τους δημιουργούς σου οδηγώντας.

Χόρευε για μας,
για να υπάρχει για όλους τους ανθρώπους τροφή.
Χόρευε για τα κοπάδια με το ωραίο μαλλί.
Χόρευε για τους καρπούς των σπαρτών.
Χόρευε για να γεμίσουν μέλι οι κυψέλες.
Ο ήχος της φόρμιγγας,
Κούρε μέγιστε, σε χαιρετώ,
Κρόνιε, κάθε τι δουλεύοντάς το
με θεϊκή έκσταση το κάνεις
να ακτινοβολήσει ομορφιά,
ήλθες τους δημιουργούς σου οδηγώντας.

Χόρευε για τις πόλεις μας
και για τα πλοία που ταξιδεύουν στη θάλασσα.
Χόρευε για τους νέους πολίτες.
Χόρευε για τη Δικαιοσύνη.
Χόρευε για την Πατρίδα μας.
Χόρευε για το Σύμπαν.

Γεώργιος Στερεού Κουτουλάκης

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΕΡΕΟΥ ΚΟΥΤΟΥΛΑΚΗΣ

**«Ότι τον Κρόνον δια το αμέριστον αυτόν
και ενιαίον και πατρικόν και αγαθουργόν...».**

Η γνώση του ΚΡΟΝΟΥ - ΧΡΟΝΟΥ είναι η κατανόηση του παρελθόντος, του παρόντος και του μέλλοντος.

Οι εποχές πέρασαν, οι καιροί γύρισαν και η γνώση του Κρόνου ξανάηθε και πάλι... Η Μυθολογία είναι η κρυμμένη ιστορία μας.

Ο Κρόνος, ο Δίας και οι Κουρήτες ήταν πραγματικά πρόσωπα τα οποία έζησαν και έδρασαν στην Κρήτη. Ο μεν Κρόνος ήαυρέτο στο σπήλαιο της τράπεζας του Τζερμιάδου και ο Δίας στο αντίστοιχο Σπήλαιο του Ψυχρού.

Ο Μύθος ήέει ότι ο Κρόνος έτρωγε τα παιδιά του, που σύμφωνα με τους αρχαιολόγους ερμηνεύεται ότι κάθε τι που δεν αντέχει στο χρόνο ξεχνιέται και χάνεται. Τα ιερά πρόσωπα τα οποία ασχολούνται με την μελέτη του Κρόνου - Χρόνου ονομαζόταν Κρόνιοι.

Εδίδασκαν την γνώση του παρελθόντος, του παρόντος και του μέλλοντος, για το καλό και την πρόοδο της πατρίδας. Το ότι ο Δίας νίκησε τον ΚΡΟΝΟ σημαίνει πως έμαθε το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον.

Εκπαιδεύθηκε στο ιερό σχολείο των Κουρητών.

Οι ΚΟΥΡΗΤΕΣ ήσαν οι ιερείς της Κρήτης οι οποίοι εδίδασκαν Αστρονομία, Υγιεινή, Μουσική, Χορό, τους Νόμους, τους Θεσμούς και τα Μυστικά της Φύσης.

Ετσι ο Δίας έγινε ο σοφός νομοθέτης, ο Δάσκαλος της Ελληνικής πατρίδας. Ας ηκούν λοιπόν για πάντα οι ήυρες των Κουρητών και ας ευφραίνονται οι ψυχές του ΚΡΟΝΟΥ του ΔΙΑ και των ιδίων των ΚΟΥΡΗΤΩΝ.

Κουβέντες απ' τον τόπο μας

Δημοσιεύουμεν επιστολήν της κ. Μένιας Κολοκούση, συζύγου του ζωγράφου του χωριού μας Θεωδωρή Κολοκούση και την ευχαριστούμε για τα επαινετικά της λόγια. Μαζί δημοσιεύουμεν και μίαν σύνθεσιν του ζωγράφου μας Θεωδωρή την οποίαν πρέπει να ερμηνεύσω για να την κατανοήσουν οι μη μεμνημένοι. Επάνω το Σπαθί συμβολίζει βέβαια την εφημερίδα, ακολουθεί το σπηθοσκόπον και το καλαμάρι που συμβολίζουν την Επιστήμην της Ιατρικής την οποίαν προσπαθώ να διακονώ ακόμη, και πίσω είναι ένα Κρητικό μαχαίρι με τη λέξη «ανοξείδωτο», τόβαλε εκεί για να θυμίζει το παρακάτω αστείο που τούπα κάποτε και γελά ακόμη άμα το θυμηθεί.

«Ένας ντελικανής Κρητικός τραγουδεί μονοτόνως μια μαντινάδα

Μαζί μου πάντοτε κρατώ
χώμα απ' τον Ψηλορείτη
και το σκορπώ για να γεννή
όλος ο κόσμος ΚΡΗΤΗ - Ανο-
ξειδωτο

τη λέει και τη ξαναλέει με τη
λέξη «ανοξείδωτο. στο τέλος. Κά-

ποιος που τον ακούει του παρατηρεί. Φίλε, ωραία είναι η μαντινάδα σου αλλά το «Ανοξείδωτο» γιατί το λες, δεν πάει, δεν ταιριάζει. Κι αυτός απαντά: Κι ήντα θες να κάμω μωρέ κουμπάρε αφού είστα τη γράφει το μαχαίράκι...

Τώρα παραπλεύρως στην εικόνα υπάρχει ένα κατσούνι με περίεργο σχήμα. Σημειώνω την ιστορία του.

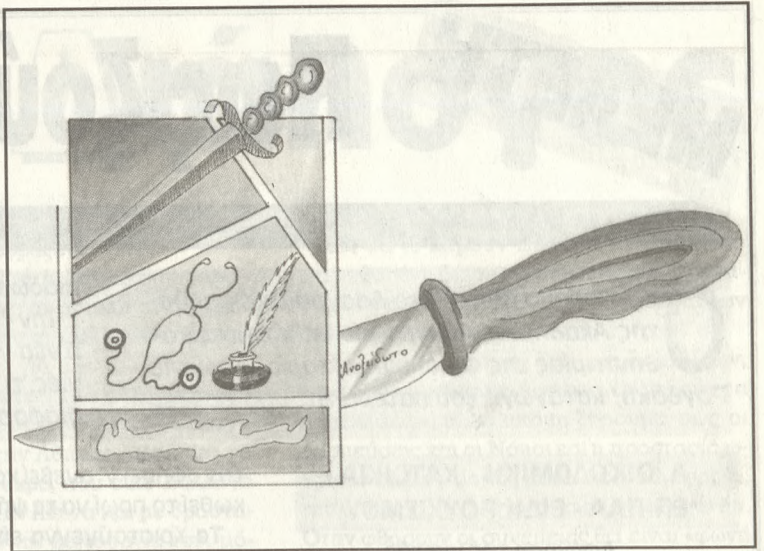
Δύο φίλοι μια Κυριακή στα παλιά τα χρόνια, πηγαίνουν στο πλάι του Καστέλλου για να φάνε σταφύλια. Στο στρατούλι βρίσκουν ένα κατσούνι σιδερένιο με περίεργο σχήμα, το περιεργάζονται αλλά δεν μπορούν να καταλάβουν τι εργαλείο είναι και τι δουλειά κάνει.

Αποφασίζουν λοιπόν και πάνε στο σοφό του χωριού, το μπάριμπα Στεφανή που ήτανε παντογνώστης. Πε μας, μπάριμπα, τι είναι αυτό το πράγμα εσύ που τα ξέρεις όλα. Ο μπάριμπα Στεφανής το παίρνει, το ευθιάζει στον ήλιο με το ένα μάτι κλειστό, μετά το μυρίζεται, δοκιμάζει με τη γλώσσα του τη γεύση του, με τα δόντια τη σκληρότητά του και μετά το

βροντά κάτω στο ρούκουνά που τον είχε για κάθισμα μέσα στο μαγαζάκι του. Παρά τις δοκιμασίες αυτές δεν μπορεί να βγάλει συμπέρασμα και στέκεται αμήχανος. Οι δύο φίλοι τον παρακολουθούν. Κάποια στιγμή κάθεται στο ρούκουνά και βγάνει το στιβάνι του και παίρνει το κατσούνι και το τοποθετεί μεταξύ του μεγάλου και του παράμεσου δακτύλου κι αρχίζει να το τραβά με δύναμη ώσπου το κατσούνι γλυστρά και του κάνει μια μουνουκιά στο πόδα. Και τότε σκνώνεται απάνω περιχαρής και τους λέει: Ως πότε μωρέ θα ζω να σας αρμυνεύγω ε; Ποδοκόφτης είναι ζωντανά του Θεού.

Μ' αυτά τα καλαμπούρια γελά μέχρι δακρύων ο φίλος μου ο Θεωδωρής. Ελπίζω να γελάσετε και σεις.

ΕΜΜ. Ν. ΣΠΑΝΑΚΗΣ

27 Μάρτη 1996

Αγαπητέ κ. Πρόεδρε
σε σένα και σ' όλους όσους συνεργάζονται για το «ΣΠΑΘΙ»
θερμά συγκαρπτήρια για την μοναδικότητά σας.

Είναι η πιο ανθρώπινη εφημερίδα που έχω ξεφυλλίσει.
Ελπίζω και εύχομαι να το εκτιμήσουν δεόντως οι συμπα-
τριώτες προς τους οποίους απευθύνεσθε, σχεδόν προσωπι-
κά, σ' έναν έναν ξεχωριστά.

Καλή δύναμη και μακάρι κι άλλοι ν' ακολουθήσουν το παρά-
δειγμά σας.

Με αγάπη και εκτίμηση
Μένια Κολοκούση

Αντώνης Στρατάκης ΕΝΑΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Με ικανοποιούν δημοσιεύμεν ε-
πιστολήν προς την εφημερίδα μας
και την αλληλογραφίαν που αφο-
ρά στην δεξαμενή ομβρίων υδά-
των του δραστηρίου Νομαρχιακού
συμβούλου Λασιθίου κ. Αντώνη Ν.
Στρατάκη με το εκκλησιαστικό
συμβούλιο του Ιερού Ναού Αγίας
Αννης Τζερμιάδων, καθώς και την
γνωστοποίησιν ότι το έργο «Περί-
φραξη δασικής έκτασης προς ανα-
δάσωση και κατασκευή ομβριοδε-
ξαμενής στην κοινότητα Τζερμιά-
δων εντάχθηκε σε πρόσφατη τρο-
ποποίηση του προγράμματος της
Δ/σης Δασών Λασιθίου και περίλη-
ψιν της διακηρύξεως δημοπρα-
σίας του έργου προϋπολογισμού
19.300.000.

Τον ευχαριστούμεν θερμά για τις
προσπάθειές του για τη δικαίωση
του αιτήματός μας και αποσύρο-
μεν τελείως την φράσιν μας από
την διαμαρτυρία μας «Διαμαρτυ-
ρόμαστε έντονα δια την άδικην,
άνιστην και μεροληπτικήν απόφα-
σιν του Νομαρχιακού Συμβουλίου
και του Νομάρχη Λασιθίου» και
ζητούμεν συγγνώμη δια την οξύτη-
τα του ύφους.

Ο Πρόεδρος
Ε. Ν. ΣΠΑΝΑΚΗΣ

Αντώνης Ν. Στρατάκης
Νομαρχιακός Σύμβουλος
Νομού Λασιθίου

Αγιος Νικόλαος 18-3-1996
ΠΡΟΣ: Το Δ.Σ. του Συλλόγου Τζερμιαδι-
ών

«Ο ΚΡΟΝΟΣ»
Γραβιάς 122, Αργυρούπολη Αθήνα

Αγαπητέ κ. Πρόεδρε

Διάβασα το υπ' αριθμ. 7 φύλλο της εφη-
μερίδας «ΣΠΑΘΙ» έγγραφό σας με τίτλο
«Διαμαρτυρία του Συλλόγου μας» που αφο-
ρά τη μη υπαγωγή του έργου «Περίφραξη
δασικής έκτασης προς αναδάσωση και κα-
τασκευή ομβριοδεξαμενής 100 Μ3» στο
πρόγραμμα έργων 1996 της Δ/σης Δασών
Λασιθίου.

Αντί άλης απαντήσεως σας αποστέλλω
σχετική αλληλογραφία που είχα με το
Εκκλησιαστικό Συμβούλιο του Ιερού Ναού
Αγίας Αννης Τζερμιάδων και με την Κοινό-
τητα Τζερμιάδων για ενημέρωση και δική
σας αλλη και των φίλων αναγνωστών-συ-
μπατριωτών μας.

Ελπίζω μετά τα παραπάνω να απαλει-
φθεί ή τουλάχιστον να τροποποιηθεί στο
κείμενο - διαμαρτυρία σας η φράση «Δια-
μαρτυρόμαστε έντονα δια την άδικην, άνι-
σον και μεροληπτικήν απόφασιν του Νο-
μαρχιακού Συμβουλίου και του Νομάρχη
Λασιθίου...».

Με εκτίμηση
Αντώνης Στρατάκης

Αντώνης Ν. Στρατάκης
Νομαρχιακός Σύμβουλος
Νομού Λασιθίου

Αγιος Νικόλαος 18-3-1996

ΠΡΟΣ: 1) Εκκλησιαστικό Συμβούλιο Ι. Ν.
Αγ. Αννης 72052 Τζερμιάδων
2) Κοινοτικό Συμβούλιο 72052 Τζερμιάδων

Σε απάντησιν του με ημερομηνία 16.1.96
εγγράφου σας το οποίο είχατε την καλοσύ-
νη να κοινοποιήσετε και στον υποφαινόμε-
νο έχω να παρατηρήσω τα εξής: Δυστυχώς
και ο Νομάρχης και τα μέλη του Νομαρχια-
κού Συμβουλίου το πρόγραμμα έργων
1996 της Δ/σης Δασών Λασιθίου το πλη-
ροφορήθηκαν από τις Εφημερίδες.

Οπως ασφαλώς θα γνωρίζετε παρότι
σύμφωνα με το Ν.2218/94 ο δημοκρατικός
προγραμματισμός και η ανάπτυξη μιας πε-
ριοχής είναι αρμοδιότητα του Νομαρχια-
κού Συμβουλίου εν τούτοις το πρόγραμμα
των έργων της Δ/σης Δασών εγκρίνεται
με απόφαση του Περ/κού Δ/ντή, επειδή η
εν λόγω υπηρεσία υπάγεται στην Περιφε-
ρειακή Δ/ση και όχι στη Νομαρχιακή Αυτο-
διοίκηση.

Προσωπικά είμαι απόλυτα πεπεισμένος
για το δικαίωμα του αιτήματός σας και στο
βαθμό που οι δυνάμεις μου το επιτρέπουν

θα έχετε τη συμπάραστάσή μου.

Με εκτίμηση
Αντώνης Στρατάκης

Αντώνης Ν. Στρατάκης
Νομαρχιακός Σύμβουλος
Νομού Λασιθίου

Αγιος Νικόλαος 18-3-1996

ΠΡΟΣ: 1) Εκκλησιαστικό Συμβούλιο Ι. Ν.
Αγ. Αννης 72052 Τζερμιάδων
2) Κοινοτικό Συμβούλιο 72052 Τζερμιάδων
Σε συνέχεια της από 23.1.96 επιστολής
μου σας γνωρίζω τα παρακάτω:

Σε συνάντηση που είχα με τον Προϊστά-
μενο της Δ/σης Δασών Λασιθίου κ. Ποτα-
μιανάκη για το γνωστό θέμα της μη υπαγω-
γής δηλ. του έργου, Περίφραξη δασικής έκ-
τασης προς αναδάσωση και κατασκευή
ομβριοδεξαμενής 100 μ3, στο πρόγραμμα
έργων της Δ/σης Δασών για το 1996 με
διαβεβαίωσε τα εξής:

α) Το έργο δεν συμπεριελήφθη στο πρό-
γραμμα εκ παραδρομής και μόνο και δεν υ-
πάρχει κανενός είδους σκοπιμότητα σε βά-
ρος της Κοινότητας Τζερμιάδων.

β) Είναι δυνατόν να ενταχθεί με τροπο-
ποίηση του προγράμματος η οποία προ-
βλέπεται να γίνει τους προσεχείς μήνες.

Με εκτίμηση
Αντώνης Στρατάκης

Αντώνης Ν. Στρατάκης
Νομαρχιακός Σύμβουλος
Νομού Λασιθίου

Αγιος Νικόλαος 18-3-1996

ΠΡΟΣ: Τον κ. Πρόεδρο του Δ.Σ. του Συλλό-
γου Τζερμιαδιανών
«Ο ΚΡΟΝΟΣ»

Γραβιάς 122 Αργυρούπολη Αθήνα
Αγαπητέ κ. Πρόεδρε

Με ευχαρίστηση σας γνωρίζω ότι το έργο
«Περίφραξη δασικής έκτασης προς αναδά-
σωση και κατασκευή ομβριοδεξαμενής»
στη Κοινότητα Τζερμιάδων εντάχθηκε σε
πρόσφατη τροποποίηση του προγράμμα-
τος έργων της Δ/σης Δασών Λασιθίου ό-
πως μου είχε υποσχεθεί ο Προϊστάμενος
της παραπάνω υπηρεσίας και σας είχα ενη-
μερώσει με την από 18-3-96 επιστολή μου.

Ήδη η Α' φάση του έργου που περιλαμ-
βάνει τις εργασίες «Κατασκευή περίφραξης
υπό αναδάσωση έκτασης Κοινότητας Τζερ-
μιάδων» προϋπολογισμού 19.300.000 δρχ.
δημοπρατείται στις 16 Απριλίου. Σας απο-
στέλλω σε φωτοτυπία την περίληψη δια-

κήρυξης που δημοσιεύθηκε στην εφημερί-
δα «ΑΝΑΤΟΛΗ» στις 29-3-96.

Με εκτίμηση
Αντώνης Στρατάκης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡ/ΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΛΑΣΙΘΙΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ
ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ

Η Δ/ση Δασών Λασιθίου προκηρύσσει δη-
μόσιο τακτικό μειοδοτικό διαγωνισμό με
σφραγισμένες προσφορές με σύστημα προ-
σφοράς «Προσφορά με ενιαίο ποσοστό έκ-
πτωσης» σύμφωνα με τις δ/ξεις του Ν.
1418/84 και του Π.Δ. 609/88 για την ανάδειξη
μειοδότη εκτέλεσης των εργασιών του έρ-
γου: «Κατασκευή περίφραξης υπό αναδά-
σωση έκτασης Κοινότητας Τζερμιάδων Ν.
Λασιθίου» προϋπολογισμού μελέτης
19.300.000 δρχ. χωρίς το Φ.Π.Α.

Το έργο χρηματοδοτείται από πιστώσεις
του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Ο Διαγωνισμός θα διεξαχθεί στις 16 Απρι-
λίου έτους 1996 ημέρα Τρίτη και ώρα 9.30
π.μ. (λήξη επίδοσης προσφορών) στα Γρα-
φεία της Δ/σης Δασών Λασιθίου στον Άγιο
Νικόλαο από την αρμόδια Επιτροπή. Στην
δημοπρασία γίνονται δεκτοί:

α) Δασολόγοι ή Τεχν. Δασοπονίας που κα-
τέχουν Πτυχίο ΕΛΔΕ Β' τάξης και άνω.

β) Εργοληπτικές Επιχειρήσεις που είναι
εγγεγραμμένες στα ΜΕΕΠ για εξειδικευμέ-
να έργα πρασίνου Α' τάξης και άνω και οι ο-
ποίες είναι στελεχωμένες με Δασολόγους ή
Τεχνικούς Δασοπονίας.

γ) Εργοληπτικές Επιχειρήσεις που είναι
εγγεγραμμένες στα ΜΕΕΠ για έργα πρασί-
νου Α' τάξης και άνω και οι οποίες είναι
στελεχωμένες με Δασολόγο ή Δασοπόνο
που είναι εγγεγραμμένος στο ΜΕΚ ή έχει
πτυχίο Δημοσίων Δασοτεχνικών Εργων του
Υπουργείου Γεωργίας. Η εγγύηση συμμετο-
χής στο διαγωνισμό ορίζεται σε ποσοστό 2%
του προϋπολογισμού της μελέτης, δηλαδή
386.000 δρχ. Κύριος του έργου είναι η Δ/ση
Δασών Λασιθίου στο όνομα της οποίας πρέ-
πει να εκδοθεί η εγγυητική επιστολή.

Περισσότερες πληροφορίες θα δίνονται
στα γραφεία της Δ/σης Δασών Λασιθίου, Ρ.
Καπετανάκη 8 - Άγιος Νικόλαος, τηλ. 0841 -
22.337 όλες τις εργάσιμες ημέρες και ώρες.

Μ.Ε.Π.Δ.
Ο Δ/ντής Δασών Λασιθίου
Γ. ΠΟΤΑΜΙΑΝΑΚΗΣ
Δασολόγος

ΜΕΛΕΤΗ

Πως ζούσαν οι παλιότερες γενιές

Της καθηγήτριας φιλολογίας Μαρίας Γεωργίου Ρογδάκη

Οπως τυχαία βρήκα στο Λαογραφικό τμήμα της Ακαδημίας Αθηνών μία μελέτη της Καθηγήτριας της Φιλολογίας Μαρίας Γεωργίου Ρογδάκη, καταγωγή του πατέρα της από το Τζερ-

μιάδω και κατοίκου Πειραιώς.

Την δημοσιεύω αυτούσιαν και τούτο δια να δει η νέα γενιά πως περνούσαν οι παλαιότερες γενιές, τι μέσα είχαν, οικισμούς κ.λπ. Παραθέτω διάφορα αποσπάσματα κατωτέρω. Η καταγραφή

έγινε στη γλώσσα των κατοίκων και δεν άλλαξε τίποτε από το ύφος, το περιεχόμενο και το γλωσσικό ιδίωμα του αφηγητού.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΠΑΝΑΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ Τηλ. 8068741

Α. ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ - ΚΑΤΟΙΚΙΑ - ΕΠΙΠΛΑ - ΕΙΔΗ ΡΟΥΧΙΣΜΟΥ

Αφήγηση της γιαγιάς
Αγγελικής Βορεάδη, ετών 80
(γεννηθείσα το 1905)

«Όταν ήθελα θεμελιωθεί το σπίτι, κάναμε αγιασμό να γίνει στα γερά. Υστερα βάνανε τους μαστόρους και χτίζανε. Τα παλιά σπίτια τα χτίζανε με καμάρες. Επειδής ήτανε της παλαιάς εποχής τα χτίζανε με χώματα και πέτρες. Εκεία πέρα, απ' όξω απ' το σπίτι είχανε ένα κομμάτι αυλή και κοιτούσανε οι κότες και δένανε και τα βόδια, το γαϊδουράκι, τα μοσχάρια, τα προβατάκια. Μέσα ύστερα είχαμε το τζάκι. Εκεία πέρα άφταμε τη φωτιά. Τα Χριστούγεννα εκαπνίζαμε τα ρουκάνικα. Την Πρωτοχρονιά να βγούμε όξω, να σύρομε την αγελάδα να μπει μέσα να κάμει το ποδαρικό. Πάνω από το σπίτι βάνανε για σκεπή χώρα με άχερα και κάνανε το δώμα».

Επιπλά: «Μέσα στο σπίτι είχαμε λίγα πράγματα. Ένα εργαστήρι που 'φαίναμε, ένα σοφρά που τρώγαμε. Στο πατητήρι απού πατούσαμε τα σταφύλια απάνου εκεί εκοιμούμαστε. Είχαμε μέσα άλληνη κάμαρα απού βάνανε τα ξύλα, τα οζά, τα βαρέλια που 'τανε το κρασί. Από πάνω ήκανε ο πεθερός μου το τσαγκάρη κι από κάτω είχαμε τα οζά. Είχαμε κάμαρα εκεία πέρα και τα δένανε. Πέρα, πιο μέσα, είχαμε κι άλληνη κάμαρα που βάνανε τ' άχερα και τα ταίζανε.

Είδη ρουχισμού: Μέσα στο σπίτι είχαμε χράμια, κουβέρτες πατητές, φτωχά πράματα της παλαιάς εποχής».

Β. ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ - ΔΙΑΤΡΟΦΗ

Αφήγηση της γιαγιάς
Αγγελικής Βορεάδη, ετών 80
(γεννηθείσα το 1905)

Ρούχα: «Την παλαιάς εποχής οι γυναίκες εφορούσανε φέρμελη (=ανοιχτό γιλέκο), άρμα μανίκια πηλαδιά και φούστα μακρά κι ήσανε κούδα απ' την μια μπάντα. Είχαν άσπρα πουκάμισα με το κεντηστό εκεία στις άκρες στα μανίκια, με το μετάξι.

Στην κεφαλή βάνανε ντουμπέρια. Οι κοπέλες φοράγανε σάρπες και οι γριές μαύρα τσεμπέρια.

Είχανε και ρούχα επίσημα με ραμμένα επάνου κορδόνια. Εβάνανε και 'κοσάρια, πεντόληρες και στολίζονταν και πηγαίνανε στα πανηγύρια.

Οι άντρες φορούσανε σαλβάρια τσόχια με γιαλέκα και ρασίδια ωραία τσόχια. Είχανε και υποδήματα που τα ήνε στιβάνια. Στην κεφαλή εβάνανε το μαύρο σαρίκι».

Διατροφή: «Το παλιό καιρό τρώγαμε όσπρια· λίγα βρίσκουντανε· αν εσφάζαμε και καμιά όρνιθα, αραιά και που. Ηθελα σικωθεί η μάνα μου να σύρει ένα φύλο στο σοφρά με ζύμη, να το μοιράσει στη μέση, να το κόψουμε σα χιλοπίτες, να ψήσουμε το μισό με λάδι στο τηγάνι και το άλλο μισό βραστό στο τσικάλι, να το ανακατώσουμε ύστερα να το φάμε· αυτό το ήγαμε «μαγγίρι».

Σάζαμε την Πρωτοχρονιά «τηγανίτους». Ηθελα σιάξει η μάνα μου τη ζύμη καλά καλά να σκλώνει, να σύρνεται, να

την αφήσει ν' ανεβεί και μετά ήθελα σικωθεί το πρωί να τα ψήσει.

Τα Χριστούγεννα είχανε γουρούνια. Τα σφάζαμε, τα κόβαμε και τα ξυδώνανε στη σκάφη. Υστερα από πέντε έξι μέρες, άμα 'θελε φωτίσει ο παπάς, τα βγάναμε και τα κρεμούσαμε στο τζάκι και στεγνώνανε. Κι ύστερα, με μεγάλες πέτρες τα πετρώναμε και συρώναμε το ξύδι κι έτσι τα τρώγαμε.

Παρασκευή ψωμιού

Εκάνανε από σπέρας το προζύμι κι ανέβαινε ως το πρωί και σκονούμαστε ύστερα και ζυμώνανε. Τα βάνανε στ' ανάπηδες μέσα ν' ανεβούνε, άφταμε το φούρνο και τα φουρνίζαμε και ψήνουντο. Κι άμα 'θελα τα βγάλουμε τα κόβαμε κομμάτια και κάνανε το «ντάκο». Αυτό το βρέχναμε και το τρώγαμε. Άμα 'θελα σου κάνει όρεξη, το κοκάληδες κιόχια έτσι ξερό γιατί ήτανε νόστιμο. Εφτιάνανε και «φτάζυμα». Ηθελα αλέσουμε τα ροβύθια, να ζεσάνουμε το νερό, να ταράξουμε μέσα τα ροβύθια, να τα σκεπάσουμε στο γκουενό καλή, να σικωθούμε το πρωί κι άμα ήτανε βγαλμένα, σάζαμε το προζύμι και ζυμώνανε. Άμα δεν ήτανε βγαλμένα τους βάνανε λίγο ζεστό νερό και τα ταράσσαμε και φουσκώνανε. Κι ύστερα εζυμώνανε».

Παρασκευή «ξυνόχοντρου»

Αφήγηση της Μερόνης Πλατάκη, ετών 62 (γεννηθείσα το 1923)

«Μαζώνουμε το γάλα και το βάνουμε στο καζάνι. Και κάθε μέρα του βάνουμε κι από φρέσκο γάλα, γιατί άμα τ' αφήσουμε θα χαλάσει. Και τ' αφήνομε μέρες και μαζώνεται πολύ. Και μετά το αηατίζουμε και το συρώναμε. Το βάνουμε στη φωτιά να βράσει κι έχομε αηέσει το στάρι κι άμα βράζει το γάλα και χοχλατίζει ρίχνουμε το στάρι μέσα και το ανακατεύουμε και παίρνει κάμποσες βράσεις. Μετά το κατεβάζουμε από τη φωτιά και μουςκεύει και είναι έτοιμο. Μετά το βγάνομε έξω στην ταράτσα και το κόβνομε φέτες και ξεραίνεται λίγο και μετά το σβουρλάμε και το κάνομε ψιλό.

Και τ' αφήνομε τρεις τέσσερις μέρες να ξεραθεί καλή και μετά το φυλάσσουμε σ' ένα δοχείο να μην ανεδίδει, γιατί άμα ανεδώσει θα χαλάσει. Συχνά το φυλάσσουμε σε πλινθίο σακούλι πούχει τρύπες, για να μη μουςκιάσει.

Το μαγειρεύουμε με βούτυρο σα σούπα και με λίγη ντοματούλα μέσα. Είναι ωραίο και με κρέας μέσα».

Γ. ΑΣΧΟΛΙΕΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ - ΑΝΔΡΩΝ

Υφαντική

Αφήγηση της Αθηνάς Σπανάκη, ετών 60 (γεννηθείσα το 1925)

«Αγοράζουμε τα μαλλιά από τους βοσκούς. Μετά τα πλένομε, τα ξεπλένομε, τα στεγνώνουμε καλή, τα ξένομε στο χέρι και τα κλώθομε. Μετά τα ξαναπλένομε, βάζομε το καζάνι στην παρασθιά,

βράζομε το νερό και ρίχνομε το μπογιά, μια χούφτα αλάτι, μια κούπα ξύδι, τ' ανακατεύομε καλή, μετά ρίχνομε μέσα το μαλλί, παίρνει μερικές βράσεις και πίνει το μπογιά. Μετά το κατεβάζομε, τ' αφήνομε μισή ώρα στο ζεστό νερό. Μετά το ανεσύρομε, το στραγγίζομε και το βάζομε να στεγνώσει και μετά στα τηλιγάδια.

Άμα στεγνώσει το βάζομε στην ανέμη και το τυλίγομε. Μετά το βάνομε στη σαίτα και το περνούμε στον αργαλειό. Και αρχίζομε ύστερα να 'φαίνομε.

Ο αργαλειός έχει το πέταλο, το χτένι που βάζομε τις κλωστές, τους μίτους.

Το αργαλειό έχει 101 ξύλα. Άμα ήλπει όμως ένα μικρό, το μαρσουλάκι, ο αργαλειός δε 'φαίνει. Αυτό μπαίνει στη σαίτα και κρατά το μαλλί.

Φαίνομε διάφορα είδη: κιλίμια και χράμια. Τα βάζομε στα κρεβάτια, στα ζώα και πηγαίνομε στα πανηγύρια. Κάνομε μια μέρα για να 'φάνομε ένα κιλίμι. Άμα κάθεται όμως συνέχεια, το 'φαίνεις πηλι γρήγορα».

Γεωργία

Αφήγηση του Βαγγέλη Θεοδωράκη, ετών 80 (γεννηθείς το 1905).

«Το φθινόπωρο θα πάμε να καλλιουργήσουμε το χωράφι και μετά θα πάμε να το βοησούρομε. Να πάμε ύστερα να το σπείρομε, άμα ταιριάζει ο καιρός, γιατί επά είναι όρη και συχνά δε μας εβοηθά ο καιρός. Σπέρνομε συνήθως στάρι και ταϊ. Δεν σπέρνομε κάθε χρόνο τα ίδια στο ίδιο χωράφι. Τ' ανταηλάσσουμε· τη μια σπέρνομε στάρι, την άλλη το βάνομε πατάτες. Δεν βάνομε μιας ροής σπόρο.

Μετά φυτεύομε τσι πατάτες. Να πάμε να το κάνομε το χωράφι δυο τρεις φορές, να το δουλέψομε καλή και μετά θα το φυτέψομε. Τη μια θε να τσι γητώσομε απ' τσι πηλημύρες του χειμώνα, την άλλη θα σαπιθούμε. Το σπόρο τον κρατούμε κάθε φορά από την προηγούμενη χρονιά.

Το καλοκαίρι που θα γίνουνε τα στάρια, τα θερίζομε. Παλαιά θερίζαμε με τα δραπεάνια. Αηλά σήμερα, πάνε οι μηχανές και τα τηλειώνουνε αμέσως. Βοηθούμε ο γεις τον αηλον. Του συντρέχομε ή παίρνομε αργάτες.

Σηκωνόμαστε ταχιά-ταχιά, πριχού φέξει και πάμε να θερίσομε γιατί πρέπει να 'χομε αποκάμει μέχρι να κάψει καλή ο ήλιος, γιατί ύστερα δεν μπορούμε να δουλέψομε. Από τα στάρια φτιάχνομε ύστερα τα δεμάθια, και τσι μπάτες. Απ' αυτές αηλές πουλούμε κι αηλές τσι φυλάσσουμε στην αποθήκη για τα οζά.

Τον Αύγουστο έρχεται ο καιρός απού βγάνομε τσι πατάτες. Παλαιά αυτό γινότανε με τα βόδια και το αηέτρι.

Τα χωράφια βάνανε σημισακά. Άμα έχω εγώ δηλαδή δίπλη στο χωράφι σου ένα κομμάτι κι έχω νερό και το δικό σου δεν έχει, σου ήξω «γείτονα ή ξάδερφε ή σύντεκνε, θα μου δώσεις το χωράφι να στο φυτεύσω;» Κι άμα δεν συμφωνήσομε με ήεφτά, συμφωνούμε να του δίδομε πατάτες ή σημισακό ή τριτάρικο.

Όταν πηγαίνομε στα χωράφια κρατούμε βέβαια μαζί μας και φαγιά, εηιές, τυρί, ντάκους και καμιά νταμιζάνα κρασί. Κι άμα 'θελα 'μαστε πολλοί ή άμα έχομε αργάτες φτιάνομε πολλή λογιά φαγιά.

Κάνομε κοηασιό κατά τσι δέκα και κάνομε και μεσημέρι άμα αποκάμομε τη δουλειά.

Αμπέλια, δεν έχομε πολλή. Το μήνα Μάρτη, Απρίλη τα σκάπομε, τα ψικάζομε για τα χόρτα. Το Σεπτέμβρη είναι ο τρύγος. Μαθανείς πάει στο δικό του, γιατί επά δεν έχομε πολύ σοδειά.

Εκτός κι αν δε μπορώ εγώ και να πω και του συντέκνου μου να 'ρθει να μου συντράμει και να τονε βοηθήσω κι εγώ ύστερα για τα δικά του.

Τα μαζώνομε σε κόφες και τα πάμε στα πατητήρια και τα πατούμε. Δεν είναι όμως τα σταφύλια γηυκά, γιατί την εποχή που 'θελα πάρουνε ζάχαρο από τη μάνα τους, βρέχει και τα σαπίζει. Μόνο προβέτζα να 'χει, ανέφαλα, σαπίζουνε. Σπανίως πετυχαίνομε το σταφύλι να 'χει ζάχαρο και να βγει το κρασί καλό. Μετά βάνομε το μούστο στα βαρέλια και βγάξει και μετά ένα ενάμισυ μήνα καμώνεται. Τα στράφιλα μετά από ένα μήνα που θα καμωθούμε τα πάμε στα καζάνια για να κάνομε το ρακί. Στο χωριό παλιά είχαμε πολλή καζάνια. Μα εδά είναι μόνο δυό. Αυτός που 'χει το καζάνι παίρνει ύστερα από τις πέντε νταμιζάνες που θα να βγούνε τη μια.

Για την καηλιέργεια της εηιάς οι εργασίες είναι λίγες. Βάνομε κοπρά, τσι καηλιεργούμε και το Νοέμβρη-Δεκέμβρη τσι μαζώνομε. Επειδή τα λιόφυτα είναι μακρά από δω, πάμε και ξωμένομε στο κοντινότερο χωριό ίσαμε να τσι μαζώξομε, να τσ' αηέσομε, να πάρομε το ήαδι και ύστερα να γυρίσομε στο χωριό.

Για να τσι μαζώνομε αηλώνομε αποκάτου από κάθε δέντρη ανάπηδες και τσι ραβδίζομε και πέφτουνε κι ύστερα τσι μαζώνομε. Με το καινούργιο ήαδι που θα βγάλομε κάνομε τηγανίτους στο τζάκι και ήέμε «καηοφάγωτο».

Βοσκή

«Τα κοπάδια εμείς επά τα ήέμε «κουράδια». Αν εμπορεί ο βοσκός να πορπατεί αυτά πάνε ήεβεντιά μονάχα τους. Το χειμώνα τα κατεβάζομε χαμηλά στα παραθαλάσσια, το καηοκαίρι είναι εδω στα όρη. Ο κάθε βοσκός βγάξει στα δικά του ονόματα και τα ξεχωρίζει: «μαυρομάτα», «ρουσομάτα», «μαξεηάτες», «καψαηομαυρομάτα».

Το Μάρτη τα κουρεύομε και πουλάμε τα μαηλιά στα αργαστήρια και βγάνομε και μεις ήίγα από τα έξοδά μας.

Η ζωή των βοσκών δεν είναι εύκοη. Γιατί θέλει να βγάηει τα ζώα το πρωί, να τα βοσκήσει, να τα βάηει πάηι το βράδυ μέσα, ν' αρμέξει, να τυροκομήσει. Οι προβάτες γεννούνε το Γενάρη. Ο βοσκός πρέπει να 'χει το νου του στα μικρά. Κι απ' το Μάρτη κι ύστερα πάηι αρχίζει να ξανααρμέγει».

Συνεχίζεται

Λόγω πληθώρας ύλης

Αναβάλομεν την δημοσίευσιν του ποιήματος «Νάχα μια χούφτα θάλασσα», της κας Χαρούλας - Βεργίου Μπάντιου, που μας το έστειλε από την Κέρκυρα. Εις άλλο φύλλο.

Ένας Χρήσιμος Διάλογος

Για τον Κρόνο και το Σπαθί

Διάβασα τα επιτεύγματα του Συλλόγου «ΚΡΟΝΟΣ» στο 7ο φύλλο της εφημερίδας «ΣΠΑΘΙ» και πρέπει να σας συγχαρώ. Ετσι πρέπει να κάνουν οι κάτοικοι κάθε χωριού του Οροπεδίου, για να ξαναζωντανέψει η ζωή και να ξαναβρεί ρυθμό και κέφι κάθε γωνιά της γης μας. Όλα γύρω τα χωριά μας πρέπει να πολεμήσουν με πείσμα σαν το δικό σας γι' αυτό τον σκοπό.

Η θέληση είναι δύναμη, όταν το αποφασίζουμε. Από την Πολιτεία πάλι, σ' ό,τι δώσει κάθε φορά, έχουμε όλοι, όπως και στην οικογένεια, όλα τα χωριά τα ίδια δικαιώματα. Όχι ο ένας να τα θέλει όλα δικά του ισχυριζόμενος πως είναι πρωτότοκος.

Εχω διαβάσει και έμαθα, ότι ο Κρόνος παλιά έτρωγε τα παιδιά του, για να μην του πάρουν κάποτε το θρόνο. Δεν φαντάζομαι ο καινούριος «Κρόνος» να θέλει τώρα να τρώει τ' αδελφία του.

Δεν είναι ακόμη σωστό σε κάθε χωριό να ανοίγεται ένα φως από την Πολιτεία και ας το λένε Άγιο Κων/νο ή Μέσα Λασιθί ή Άγιο Γεώργιο ή Αβρακόντε ή Καμινάκι ή Ψυχρό ή Πλάτη ή Κάτω Μετόχι ή Λαγού ή Πινακιανό κ.λπ.;

Παράλληλα δεν είναι όλοι άνθρωποι και έχουν ανάγκες;

Δεν είναι λογικό λοιπόν, να ιεραρχείται η παροχή ανάλογα με τη βαρύτητα της ανάγκης και ανάλογα με τις δυνατότητες;

Μην παραπονεθείτε ή θυμώσετε γιατί εγώ σκέπτομαι αμερόληπτα, εξάλλου εγώ αγαπώ το Τζερμιάδων, μα και κρατώ ρίζες από εκεί, αφού η συγχωρεμένη η γιαγιά μου η Ζαχαρένια η Καραβέλα ήταν Τζερμιδιανή από τους Γραμματικάκηδες και ο αείμνηστος θείος μου ο Γιάννης ο Καραβέλας, όταν με πήγαινε στο Τζερμιάδων μου έλεγε: «Αυτός είναι μπάρμπα, αυτή είναι θειά, αυτός είναι εξάδελφος, αυτός είναι σάντολος» και κατάφερε να με κάνει να γνωρίζω πως ένα μεγάλο κομμάτι του Τζερμιάδων ήταν συγγενικό μου. Τώρα δεν βρίσκω ακόμη τη βάση της λογικής της εισιγήσής σας, «να επεκτείνεται η στέγη σας, δηλαδή του Συλλόγου σας και για τις Κοινότητες Λαγού - Πινακιανού, Φαρσάρου - Μαρμακέτου, Μέσα Λασιθίου, γιατί λέει δεν μπορούν να κάγουν δικό τους Σύλλογο στην Αθήνα», για να τους

ΠΡΟΣ ΑΠΟΦΥΓΗΝ ΚΑΘΕ ΠΑΡΕΞΗΓΗΣΕΩΣ

εξυπηρετείτε και να τους εκφράζετε.

Γι'αυτό, Δεν έχουν παρόμοια σκέψη και στέγη δική τους το «ΔΙΚΤΑΙΟ», που είναι για όλους τους Λασιθιώτες; Πιο άλλο χωριό έχει εν δράσει Σύλλογο στην Αθήνα; Αφού και το Ψυχρό, που είχε Σύλλογο στην Αθήνα και με δραστη-

ριότητα, ανέστειλε την λειτουργία του, μόλις ιδρύθηκε ο «ΔΙΚΤΑΙΟΣ», για να προχωρούμε όλοι μαζί για το καλό του Οροπεδίου.

Τι λέγατε στη Γενική Συνέλευση του ΔΙΚΤΑΙΟΥ, όταν ιδρύσατε το Σύλλογό σας; Ή μήπως είναι πιο στοργική η δική σας αγκαλιά;

Νομίζω συμπατριώτες μου πως είναι πολύ....., βάλατε εσείς τον προσδιορισμό, οι σχεδιασμοί αυτοί.

Εξχωριστά όμως εκεί που θα βροντοφωνήσω ΟΧΙ είναι οι σκέψεις και τα σχέδια του Αποσελέμν.

Το νερό το δικαιούνται οι κάτοικοι του Οροπεδίου. Όταν γίνουν 3 φράγματα στο Οροπέδιο, για να καλύπτουν την ύδρευση και άρδευση του τόπου μας, αν περισσεύουν νερά **στου Αβδού**, ας κάμουν εκεί, όσα θέλουν έργα. Αλλά ρουφιχτρες και αγωγούς από το Λασιθί μέσα δεν θα βρουν τους κα-

τόικους του Οροπεδίου συμφωνούς.

Δεν θα το κάμουν Σαχάρα το Οροπέδιο και πεθαμένη ζώνη, γιατί οι νεκροί θα φωνάζουν συνέχεια ΚΑΤΗΓ'ΟΡΩ δια μέσου των αιώνων.

Για τις αντιπαροχές δεν μας δελεάζουν, γιατί «με τα κόκανα πανάκια τα γελούν τα κοπελλάκια», αλλά ακόμη ξέρουμε, πως οι δεσμεύσεις και οι Νόμοι και η προστασία ωχρούν πολλές φορές μέσα στην αδιαφορία, την απάθεια και την φτώχεια του αδυνάτου. Όταν φθάσουν οι συνέπειες θα είναι «φωνή βοώντος εν τη ερήμω» η φωνή του πάσχο-ντα.

Παρακολούθησα το καλοκαίρι από κοντά την ημερίδα των θεμάτων αυτών, που έγινε στο περίπτερο του Δικταίου στο Ψυχρό και μέσα και έξω από την αίθουσα και συνειδητά λέω ΟΧΙ.

Χάραξα τις ταπεινές μου σκέψεις καλοθελημένα, χωρίς σκοπό για συνέχεια και ευχαριστώ για τη φιλοξενία.

Όλα τα χωριά του Οροπεδίου πρέπει να ξαναζωντανέψουν και να επιβιώσουν και να θυμόμαστε, κάθε χωριό «τον ξένο κίπο πότιζε, να ανθίζει ο δικός σου».

ΔΑΝΑΗ ΧΑΛΑΜΠΑΛΑΚΗ

Εργοτίμου 18 Παγκράτι 11634

Μάρτιος 1996 Αθήνα

Η απάντηση του Προέδρου του Κρόνου

Δημοσιεύουμε επιστολή της αγαπητής κ. Δανάης Χαλμαπαδάκη που και μεις την νοιώθουμε και την αγαπούμε σαν συγγενή μας και δικό μας άνθρωπο και δεχόμεθα εκ των προτέρων ότι η κριτική που κάνει εφ' όλης της ύλης για τον «ΚΡΟΝΟ» και τις σκέψεις του είναι καλόπιστος και καλοπροαίρετος. Είπαμε υποχρεωμένοι όμως να ξεκαθαρίσουμε ορισμένα πράγματα. Μερικοί πιστεύουν ακόμη ότι ο ΚΡΟΝΟΣ ιδρύθηκε για να πηδήξει το ΔΙΚΤΑΙΟ. Αυτή η αντίληψη είναι εσφαλμένη. Δεν είχαμε κανένα λόγο να διαλύσουμε το ΔΙΚΤΑΙΟ. Αλλήως δεν είναι και στις δυνατότητές μας. Εμείς αντιθέτως είμαστε ενεργά μέλη του ΔΙΚΤΑΙΟΥ και το αποδεικνύουμε εις πάσαν στιγμήν και περίστασιν, ενώ μερικοί που αφήνουν υπονοούμενα εις βάρος μας δεν έχουν την έξωθεν καλήν μαρτυρίαν. Ο αντιπρόεδρος μας εν ενεργεία Ταξίαρχος Εμμ. Τ. Παπαδάκης, προσφάτως όταν ο ΔΙΚΤΑΙΟΣ ευρίσκειτο για να πρόθυρα της διαλύσεως, ανέλαβε και συνεκράτησε το Δ.Σ. και εξέδιδε την εφημερίδα «ΔΙΚΗ» επί σειράν μηνών όταν ο Στρατηγός κ. Λεωνίδας Κατερίνης ευρίσκειτο επί μακρόν εις το Λονδίον εξ αιτίας της περιπέτειας της υγείας της συζύγου του.

Είχαμε πηληθύνει, εξ άλλου, οι Τζερμιαδιανοί στην Αττική (πάνω από 200) και είχαμε διαπιστώσει από το 1980 μάλιστα που έγινε μια σοβαρή προσπάθεια για την ίδρυση Τζερμιαδιανού συλλόγου, ότι τα τοπικά μας προβλήματα δεν ήταν δυνατόν να εξυπηρετηθούν μέσω του ΔΙΚΤΑΙΟΥ αφού εκ του κατασταστικού του ασχοιείται μόνον με τα γενικότερα

και όχι με τα επί μέρους προβλήματα των χωριών φερ' ειπείν. Από λόγους λοιπόν ανάγκης της παροικίας μας και του χωριού μας, ιδρύσαμε και λειτουργούμε τον ΚΡΟΝΟ. Εμείς κυρία Δανάη θεωρούμε ότι η απόφασίς να διαλύσετε τον Σύλλογο Ψυχριανών Αθηνών ήταν μια πράξις αφροσύνης. Περιμένετε δηλαδή το ΔΙΚΤΑΙΟ ναρθεί να λύσει τα προβλήματα του Ψυχρού ή μήπως δεν έχετε προβλήματα;

Αναγνωρίζομεν εξ άλλου τα Πρεσβεία του ΔΙΚΤΑΙΟΥ και θεωρούμε ότι μπορεί να ασκήσει ένα επιτελικόν έργο με την πείρα του και την καθιερωμένη εφημερίδα του Αγαπητή ΔΙΚΗ η οποία εις το παρελθόν πολλές φορές εθέρμανε τις ψυχές μας και της οποίας το σημερινόν φύλλο 206 του Μαρτίου-Απριλίου είναι από τα καλύτερα και πλουσιώτερα που έχω διαβάσει τελευταία, γι' αυτό συγχαίρω τους συντελεστές, με αξιόλογη κυκλοφορία. Ο ΔΙΚΤΑΙΟΣ με τα ιδιόκτητα εξοπλισμένα γραφεία του που ελάχιστα σύλλογοι της χώρας διαθέτουν, και εδώ δεν πρέπει να παραβιγώω να επισημάνω το έργο των Δ.Σ. υπό τον πρόεδρον διακεκριμένον εκπαιδευτικόν Εμμ. Π. Ι. Μαρκόπουλον, με τις ενέργειες και προσπάθειες του οποίου ο ΔΙΚΤΑΙΟΣ από ένας σύλλογος «Σφραγίδα» έγινε ο πρώτος σύλλογος της χώρας.

Αλλά να δούμε τώρα το Λασιθί και τα χωριά του κ. Δανάη. Η Δημογραφική εικόνα του τόπου μας είναι τραγική. Η επαρχία μας αδειάζει εκκενώνεται από τους ανθρώπους, τα χωριά ερημώνονται, αφανίζονται. Έχετε πάει χειμώνα καιρό στο Λασιθί ή έστω καλοκαίρι να μπειτε μέσα στο οποιοδή-

ποτε χωριό; Να αντικρύσετε την ερήμωση, την εγκατάλειψη, τον αφανισμό, τη σιωπή, τα χαλάσματα; Όλα μοιάζουν με βομβαρδισμένα τοπία. Που και που ξεπροβάλλει καμιά φηγούρα έρημη, μοναχική, σιωπηλή, θλιμμένη, να περιφέρεται μέσα στα ερείπια.

Στο Τζερμιάδω το 1995 είχαμε 17 θανάτους και 1 γέννησιν. Εγώ δε είμαι βέβαιος ότι αυτός ο ένας δεν θα μείνη στο χωριό. Μάλλον θα φύγη και θα ρίξη και πέτρα πίσω του. Σε ελάχιστα χρόνια στα περισσότερα χωριά και ενορίες που είναι σφραγίδες σήμερα, δεν θα υπάρχουν άνθρωποι να τις κρατούν αυτές τις σφραγίδες.

Στο Ψυχρό οι ονηλιάτες που μεταφέρουν τους τουρίστες με τα γαϊδουράκια τους θα είναι ξένοι στην καλύτερη περίπτωση Καμινάκινο. Ίσως ν' ανεβαίνουν μερικοί το καλοκαίρι να ασχολούνται με τον νυξημένον τουρισμόν του χωριού εξ αιτίας του σπηλαιο. Το μόνο χωριό που θα περισωθή στη πέρα μπάντα όπως ήμε εμείς τη δική σας μεριά απ' το Τζερμιάδω είναι το Καμινάκι, το οποίον πράγματι παρουσιάζει αύξησιν του πληθυσμού του, ανάπτυξιν και κάποιαν δραστηριότητα. Όλα τ' άλλα χωριά θα σβήσουν. Το ίδιο θα συμβή και με τη δική μας μεριά. Ίσως καταφέρομε με συνεργασία της κοινότητος και του τοπικού συλλόγου «Αναγέννησις» να αναστείλωμε τον αφανισμό του χωριού μας το οποίον όπως και όλα τ' άλλα βαδίζει εις την εξαφάνισιν κι αυτό είναι από τους σκοπούς του συλλόγου μας.

Αυτοί που ασχολούνται με την Γεωργίαν είναι ελάχιστοι και όλοι σχεδόν υπερήλικες αλλή εξ αιτίας της εκμηχανίσεως της παράγουν αρκετά προϊόντα αλλή εφέτος το 1/3 τουλάχιστον της πατατοπαραγωγής έμεινε αδιάθετο και εσάπισε στο κάμπο και στις αποθήκες. Ίσως οι άνθρωποι αυτοί ισοφαρίζουν την ζημιά από τα οπωροκηπευτικά που καλλιεργούν.

Με αυτούς τους όρους ποιος νέος θα καθίση λοιπόν να ασχοληθή με την Γεωργίαν. Και τι χρειάζονται τα φράγματα που προτείνετε και που θα γίνουν για να 'ρθούμε τώρα στις σκέψεις μας για το φράγμα του Αποσελέμν.

Εμείς κυρία Δανάη ενημερωθήκαμε επί 2μερον λεπτομερειακώς για το φράγμα και κατόπιν με θάρρος εκφράσαμε τις θέσεις και πιστεύομε ότι το φράγμα, αν τελικώς γίνη θ' αποβή ωφέλιμον για την επαρχία και γι' αυτούς τους λίγους που θα ζουν τότε.

Και για να το καταλάβετε θα σας το κάνω πιο λιανά. Ενα χωράφι που τα νερά του δεν έχουν διέξοδο δεν έχει δηλαδή το χωράφι αυτό ξεμυρώτρες, όπως τις ήνε οι αγρότες, αλλή λιμνάζει, ούτε καλλιεργείται ούτε αποδίδει. Αυτά τα χωράφια τα ήνε βουρβουλιάδες. Δεν αγοράζονται από κανένα. Ο αγρότης που το έχει του ανοίγει βάνγγες, το ξεμυρώνει και το κάνει εύφορο.

Τα νερά του Χαυγά που είναι διαβατάρικα νερά δεν είναι Λασιθιώτικα νερά. Οι Κριτώτες ήνε πως είναι δικά τους και απειθούν να κάμουν φράγματα, λίμνες, δεξαμενές, όπως και σεις να τα συγκρατήσουν. Μακάρι. Με τα λόγια κανείς κάνει πολλή και απίθανα πράγματα. Τα νερά λοιπόν αυτά τρέχουν ορμητικά και φθάνουν στο χώνο, στις καταβόθρες,

Αδιαφορία;

Ο επιχειρηματίας συγχωριανός μας μέλος του Δ.Σ. του ΚΡΟΝΟΥ κ. Γεώργιος Σ. Κουτουλιάκης από 6μήνου και πλέον έχει κάνει πρότασιν εις το Κοιν. Συμβούλιον του χωριού, να διαμορφώσει, να εξωραΐσει και να ασφαλοστρώσει αφού πρώτα εξασφαλίσει την αποχέτευσιν του χώρου της πηλασίας του παιδιού αντήλιοστασίον με δικές του αποκλειστικώς δαπάνες και να την παραδώσει εις το κοινοτικόν συμβούλιον Τζερμιάδων τελείως αναμορφωμένην με αντάλλαγμα να ονομασθεί Πηλασία Στερεού Κουτουλιάκη, με το όνομα δηλαδή του πατέρα του.

Ο αείμνηστος Στερεός Κουτουλιάκης, τον οποίον εμείς οι παλαιότεροι ενθυμούμεθα, υπήρξεν ένας προσηκής, ευχάριστος και κοινωνικός άνθρωπος, με σημαντικήν προσφοράν, με τα μέτρα της εποχής, στο χωριό. Ανεμείχθη εις τα κοινά του χωριού, εξελέγη και χρηματίσεν επανειλημμένως Πρόεδρος της Κοινότητος και του συνεταιρισμού, ήτανε γλεντζές και μαντιναδοποιός και πρωτοπόρος εις τας καλλιεργείας της εποχής.

Ο υιός του, λοιπόν, θέλει με την προσφοράν του να τι-

μήσει το όνομά του, και ζητά από το κοιν. συμβούλιον ένα τοπογραφικόν διάγραμμα του χώρου και των γύρω οδών, με το οποίον θα σχεδιασθεί το έργο καθώς και ο προϋπολογισμός της απαιτηθεισομένης δαπάνης, τα οποία θα υποβάλει εις το κοινοτικόν συμβούλιον και αφού κρίνουν ότι η προσφορά είναι ανάλογος του ανταλλάγματος, να αποφασίσουν για να αρχίσει το έργο.

Ομως, έχουν περάσει 6 μήνες και αναβάλομε και καθυστερούμε και αδιαφορούμε. Αλλή οι ευκαιρίες δεν διαρκούν πολύ. Χάνονται. Τι κάνει ο φίλος μου ο τοπογράφος μηχανικός ο Μανώλης ο Παντατοσόκης. Ανέβα βρε Μανώλη ένα Σάββατο στο χωριό με τα εργαλεία σου και στείλε μας το τοπογραφικό. Γνωρίζω καλά πόσο ενδιαφέρεισαι και συ για το χωριό. Η «ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ» της οποίας υπήρξες δημιουργός και πρόεδρος και νυν αντιπρόεδρος, όπως και ο «ΚΡΟΝΟΣ» φιλοδοξούν και μοχθούν μαζί με την κοινότητα να βελτιώσουν τις συνθήκες, για μια ανθρωπινότερη ζωή στο χωριό, για να κρατηθούν οι νέοι στο χωριό, για να ανακοπή ο αφανισμός του.

Ε.Ν.Σ.

Μια ακόμα αδικία

Με έκπληξη διαπιστώσαμε ότι από το ΚΤΕΛ Ηρακλείου Λασιθίου πραγματοποιείται μια ακόμα αδικία στον Λασιθιώτικο Λαό.

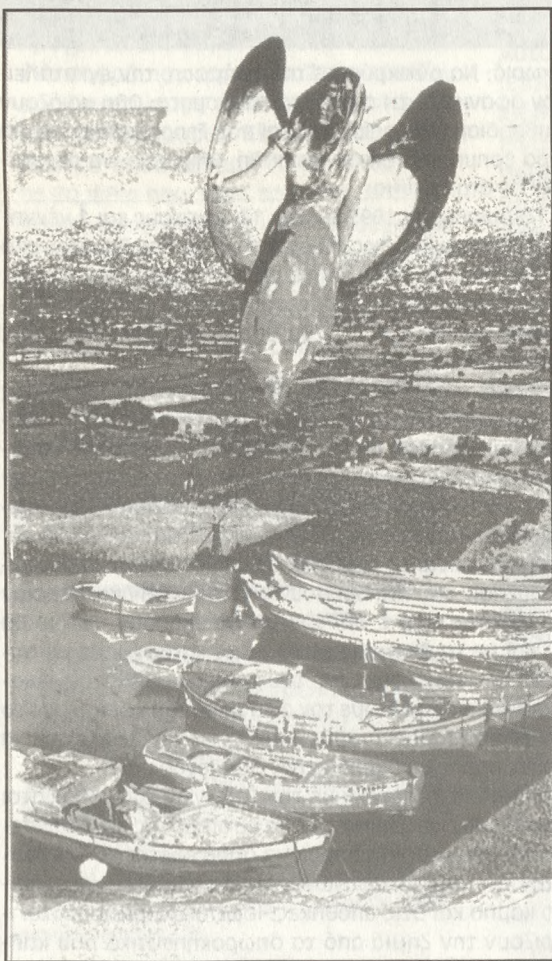
Ενώ όλη τα Λεωφορεία του ΚΤΕΛ κατά την επιστροφή των στο Ηράκλειο και από ώρας 17.00-19.00 που φεύγουν τα πλοία πλησιάζουν το Λιμάνι και αποβιβάζουν τον κόσμο ακριβώς στην σκάλα του πλοίου.

Γιατί δεν γίνεται και για το Λασιθιώτικο λεωφορείο. Τι έχουν να μας πουν οι κοινότητες και το ΚΤΕΛ;

Ο παράξενος

Το αυτοκόλλητο του «ΔΙΚΤΑΙΟΥ» που σαν ιδέα ήταν υπέροχη σαν εφαρμογή όμως κάπου μπερδεύει...

Κολάζ του Οδυσσέα Ελύτη.
«Το μήνυμα», 1958

Οι μυγδαλιές

Οι μυγδαλιές ανθίσανε
τον μήνα το Γενάρη,
και λουλουδάκια φάνηκαν
σε κάθε τους κλωνάρι.

Γελάστηκαν οι μυγδαλιές
στη λίγη καλωσύνη,
που ο Γενάρης έδειξε
την εποχή εκείνη.

Όμως πνοή εφύσηξε
ανέμου παγερή,
και στα κλαδιά εσκόρπισε,
τρεπούλα φοβερή.

Οσάν θανάτου φύσημα
ήταν αυτ' η πνοή,
που τα λουλούδια σκόρπισε,

το άλλο το πρωί.

Και τις τρελλές αμυγδαλιές
είναι για να τις κλαίς,
που βιάστηκαν ν' ανθίσουνε,
σε εποχές τρελλές.

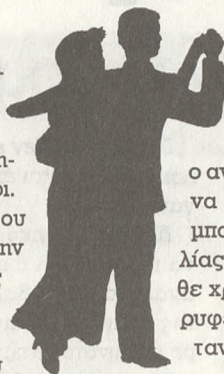
Σαν κοπελούδες άμυαλες
που βιάζονται ν' ανθίσουν,
και τη χαρά του έρωτα,
σύντομα να τρυγίσουν.

Μα οι φουρτούνες
θε ν' αρθούν γρήγορα στη ζωή,
τα όνειρα θα γκρεμισθούν,
με πόνο ένα πρωί.

Πόπη Παπαδάκη

Ο χορός του Συλλόγου Κρητών Αργυρουπόλεως

Είς το κέντρον «ΚΑΣΤΡΟ» του συμπατριώτου μας καλλιτέχνου της λύρας, Περιστέρη, επραγματοποιήθη την 23.2.96 ο επίσημος χορός του δραστηρίου συλλόγου Κρητών Αργυρουπόλεως. Σε ένα ευχάριστο περιβάλλον με καλό φαγητό και εξυπηρετική χορευτική μουσική, επικράτησε χαρά και κέφι. Εχόρευσαν και εγοήτευσαν τα χορευτικά τμήματα του Συλλόγου, των νηπιών, των παιδιών και των εφήβων. Την εκδήλωσιν εκαιρέτισεν ο Δήμαρχος Αργυρουπόλεως κ. Σεραφίδης Χαράλαμπος. Παρούσα η Δημοτική Σύμβουλος κ. Πόπη Παπά, επίσης παρευρέθη ο συμπατριώτης βουλευτής κ. Βερυβάκης. Εκ μέρους του ΚΡΟΝΟΥ παρευρέθησαν ο Πρόεδρος μετά της συζύγου

του, ο Αντιπρόεδρος κ. Παπαδάκης μετά της συζύγου του και ο Γεώργιος Κουταλάκης επιχειρηματίας μετά της συζύγου του.

Το Δραστήριον Δ.Σ. του συλλόγου και κυρίως ο Πρόεδρος κ. Χαροκόπος Δημήτρ. και ο αντιπρόεδρος ημετέρος Καζάνης Γεώργ., έχουν να επιδείξουν εξαιρετικές εκδηλώσεις των συμπατριωτών μας της περιοχής, πράξεις φιλαλληλίας και συντηρούντες την παράδοσιν βγάζουν κάθε χρόνο σ' ένα μεγάλο καζάνι στράφυλα στις παρυφές του βουνού όπου συγκεντρώνονται και καταναλώνουν τη ρακή επί τόπου από τον λουλά.

Ε.Ν.Σ.

Χάρτες

Ο Δικταίος αποφάσισε να τοποθετήσει εις τας εισόδους της επαρχίας 2 Γιγαντοαφίσας χάρτας προς ενημέρωσιν των ξένων. Η πατρότης της ιδέας ανήκει εις τον Πρόεδρον του Εκπολιτιστικού Συλλόγου Μαρμακέτω κ. Σκουληκάρη, ο οποίος την ανακοίνωσε σε μια συνέλευσιν που είχαμε όλοι οι σύλλογοι της επαρχίας εις το Μαρμακέτω το

περασμένο καλοκαίρι και επρότεινε το οικονομικόν βάρος να αναλάβουν όλοι οι σύλλογοι.

Ο ΚΡΟΝΟΣ εύρε πολὺ ενδιαφέρονσαν την πρότασιν και πήρε απόφασιν με ίδια οικονομικά μέσα να σηματοδοτήσει τα Σελιά και την Αμπελον, ανακοινώσαμε δε την απόφασιν μας μέσω της εφημερίδος μας.

Είς το τελευταίον φύλλον της ΔΙΚΤΗΣ διαβάζομε ότι ο ΔΙΚΤΑΙΟΣ πη-

ρε κι αυτός απόφασιν να στήσει τας γιγαντοαφίσας. Εμείς βέβαια με χαρά εκχωρούμε το δικαίωμα στο ΔΙΚΤΑΙΟ να το πράξη αφού του αναγνωρίζουμε και τα πρεσβεία αληθιά και την οικονομικήν ευρωστίαν.

Τους ευχόμαστε λοιπόν καλή δουλειά αληθιά να μας κάνουν κι ένα τηλεφώνον προηγουμένως.

Ε.Ν.Σ.

Ενας χρήσιμος διάλογος

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΥΓΗ ΠΑΡΕΞΗΓΗΣΕΩΝ

Συνέχεια από σελ. 7

στις ξεμουρώτρες του κάμπου αληθιά αυτές δεν επαρκούν για να διοχετεύσουν και να απαγάγουν το νερό και έτσι αθροίζονται και δημιουργείται ο χώνος που καλύπτει τον κάμπο και φτάνει μέχρι το Τζεμιάδω καμιά φορά και καταστρέφει τις καλλιέργειες και ενίοτε προκαλεί συμφορές. Η λιμνοθάλασσα αυτή μπορεί να κρατήσει 10-20 ημέρες. Εάν δεν συμβή και μπορεί να συμβή ένα καιρικό φαινόμενο εις τα όρη τώρα που ο κόσμος ξεθάρρεψε και κτίζει στον κάμπο αντίθετα με τους παλιούς ανθρώπους που προτιμούσαν τις πηγαίες μπορεί ο Χανυράς να προκαλέσει νίθα, μεγάλη συμφορά. Η διάνοιξις λοιπόν της

σήραγγος του φράγματος θα προσθέσει μιαν νέαν μεγάλην διαμετρήματος ξεμουρώτρα από την οποίαν θα απάγονται τεράστιες ποσότητες νερού (50 κυβ. μέτρα ανά δευτερόλεπτον) και έτσι ξεβουλώνει ο κάμπος. Χώνος δεν ξαναγίνεται, τα χωράφια γίνονται καλλιεργήσιμα και αποδοτικά και ο κίνδυνος καταστροφών μηδενίζεται. Αυτά όμως τα άχρηστα και επικίνδυνα για το Λασιθί νερά που πάνε κατά 80% κατευθείαν στη θάλασσα δια μέσου των καταβοθρών είναι ανεκτίμητος θησαυρός για τις βόρειες επαρχίες και το Ηράκλειον όπου ζουν όπως γράφει ο Πρόεδρος των Λασιθιωτών Ηρακλείου «Το Οροπέδιον» κ. Χαραλαμπίκης στο πρόσφατον φύλλον της «ΔΙΚΤΗΣ» και 7000 Λασιθιώτες. Θα βοη-

θήσουν εις την ανάπτυξιν των περιοχών αυτών τα νοικοκυριά, τη βιομηχανία, τον τουρισμόν. Η γενικώτερη ωφέλεια δόλων είναι προφανής και οι Ενετοί πιστεύω θα είχαν παρόμοιες με τις δικές μας αντιδράσεις, όταν κατασκεύαζαν το αποστραγγιστικό τους έργο, το οποίον εξειτούργησε επί αιώνες προς όφελος των καλλιεργητών.

Αυτές είναι οι καθαρές, οι κρυστάλλινες, οι θαρραλέες απόψεις του συλλόγου ΚΡΟΝΟΣ, ο οποίος δεν δέχεται υπονοούμενα και αποσιωπητικά και απευθύνεται εις την λογικήν των κατοίκων και όχι εις το συναίσθημα με επικλήσεις των νεκρών «οι οποίοι θα φωνάζουν δια μέσου των αιώνων».

Οι νεκροί δεν φωνάζουν διότι απλώς ευρίσκονται εις ανυπαρξίαν ή εις την καλλιτέρη των περιπτώσεων κοιμούνται τον αιώνιον ύπνον από τον οποίον κάποτε επιζώμεν ότι θα εγερθώμεν για άλλους λόγους όπως γνωρίζετε και όχι για να δούμε αν λειτουργεί ή δεν λειτουργεί το φράγμα του Αποσελέμη.

Ο Πρόεδρος του ΚΡΟΝΟΥ
ΕΜΜ. Ν. ΣΠΑΝΑΚΗΣ
Παιδιάτρος

Η ύδρευσις του χωριού

Ενώ οι υδάτινοι πόροι του χωριού μας κρίνονται επαρκείς (250 κυβ. μέτρα νερού αντλούνται ημερησίως από το αντλιοστάσιο σε περίοδο αιχμής όγκος που μπορεί άνετα κατά τη γνώμη μας να υπερκαλύψει τις ανάγκες των κατοίκων και των διερχομένων, τα μισά νοικοκυριά του χωριού ήνετο το καλοκαίρι το νερό νεράκι. Ο λόγος είναι κατά την άποψή μας η κακοδιαχείριστος αγαθού αυτού. Η αλόγιστος και άσκοπος σπατάλη του νερού εκ μέρους ορισμένων θα θεραπευθεί αμέσως δια της τοποθέτησεως των υδρομέτρων τα οποία υπάρχουν εις τας αποθήκας της κοινότητος, από της εποχής του αιμνήστου Προέδρου Μιχαήλ Χαραλαμπίκη, αληθιά ενώ όπως γνωρίζομεν υπάρχει απόφασιν περί τοποθέτησεως των δεν υλοποιείται.

Δεν θέλομεν να πιστεύσωμεν τις υπέρπουσες φήμες ότι θίγονται συμφέροντα. Απλώς νομιζόμεν ότι είναι λίγος μακαριότητος και αναβητικότητος εκ μέρους όλων των Δημοτικών Συμβούλων το πρόβλημα είναι επιτακτικόν και πιστεύομε ότι το παρόν συμβούλιον και ο πρόεδρος του θα προχωρήσουν ταχέως και θα τοποθετήσουν τους μετρητάς οπότε αυτομάτως θα επιλυθεί το πρόβλημα.

ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ - ΣΠΙΤΙΟΥ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ - ΣΥΝΤΑΞΗ - ΝΟΣΗΛΕΙΑ

Προστατεύστε την περιουσία σας
από τυχαία γεγονότα με μικρό κόστος
ΣΠΑΝΑΚΗΣ ΕΜΜ. ΙΩΑΝΝΗΣ
ΘΩΜΑΪΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Τηλ. 6429470 - 094.335648

Τηλ. οικ. 8068741

Χριστός
Ανέστη